

РЕЙТИНГ

ГЕНДЕРНІ РОЛІ ТА СТЕРЕОТИПИ

27-28 лютого 2021

Методологія

Населення України віком від 18 років і старші в усіх областях, крім тимчасово окупованих територій Криму та Донбасу

Аудиторія

Вибірка репрезентативна за віком, статтю і типом поселення
Вибіркова сукупність: **1500** респондентів
Похибка: не більше **2,5%**

Вибірка

CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing - телефонні інтерв'ю з використанням комп'ютера).
На основі випадкової вибірки мобільних телефонних номерів

Метод

27-28 лютого 2021 року

Терміни

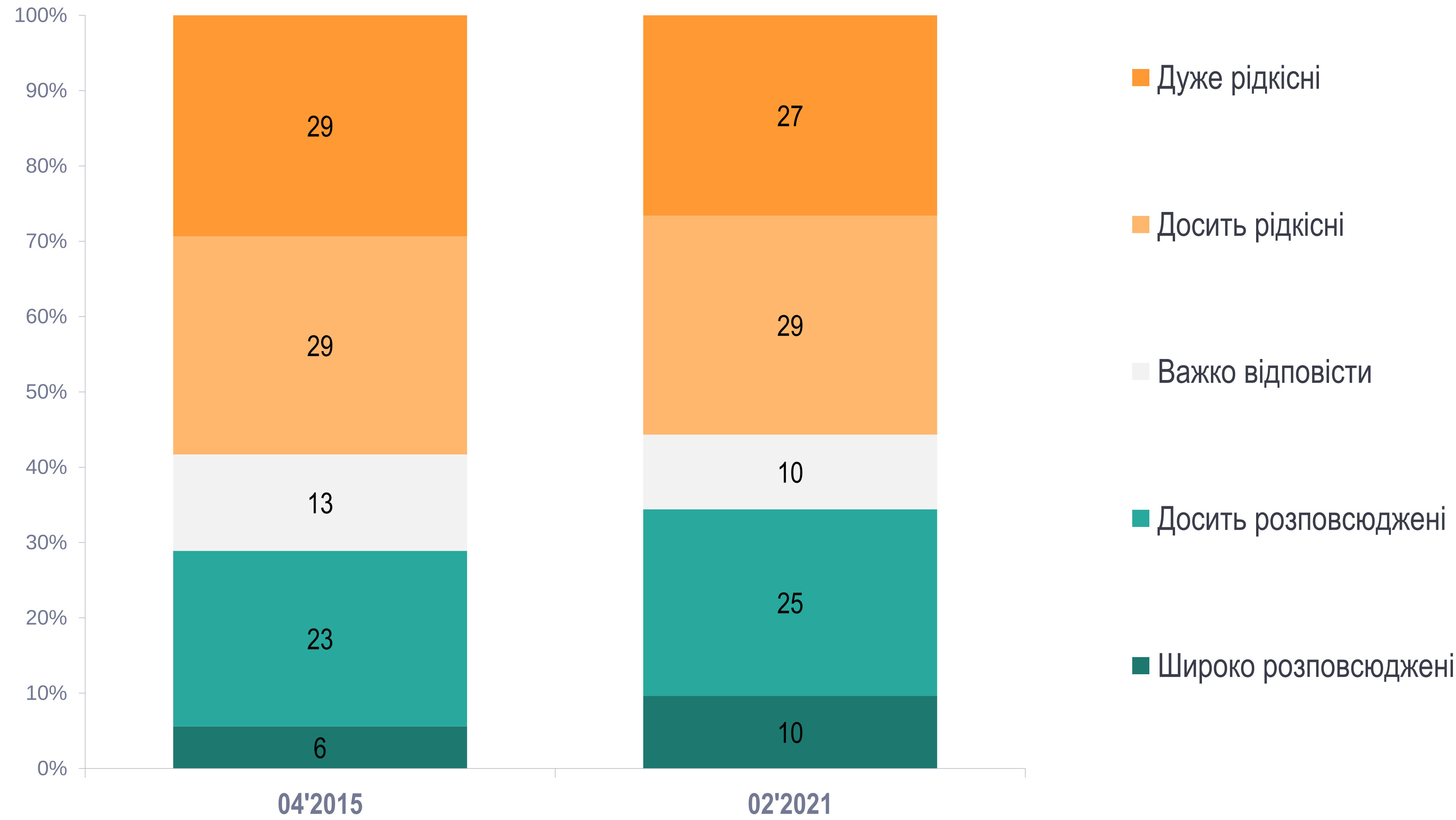
Нерівності між жінками і чоловіками

Резюме:

- Результати опитування, проведеного Соціологічною групою «Рейтинг» наприкінці лютого 2021 року показали, що **56% опитаних вважають, що нерівності між жінками і чоловіками в Україні є рідкісним явищем. Водночас 35% переконані, що вони доволі поширені.** Остання думка відносно частіше зустрічається серед жінок, аніж серед чоловіків. За останні п'ять років спостерігається незначне зростання кількості тих, хто вважає, що нерівності є розповсюдженими.
- Говорячи про **можливості кар'єрного зростання в Україні, близько половини опитаних вважають, що як для чоловіків, так і жінок вони є однаковими.** Попри це, третина переконана, що у чоловіків у цій сфері є переваги, стосовно жінок такої думки дотримуються лише 12%.
- Натомість **щодо оплати праці, то 45% вважають, що в українських чоловіків тут більше можливостей. 43% кажуть про рівні можливості обох статей, лише про жінок – 7%.** Стосовно можливостей у політиці, то більшість (54%) говорить про **кращі можливості для чоловіків**, 37% – обох статей, лише 6% – для жінок. Цікаво, що оцінюючи можливості у згаданих сферах, чоловіки частіше говорили про рівні можливості обох статей, аніж жінки. Натомість жінки, навпаки, частіше зазначали про кращі можливості для чоловіків. Також, чим старші респонденти, тим частіше вони зазначали, що у чоловіків більші можливості, аніж у жінок. Професійна сфера довгий час залишалася чоловічою, так само як і політична, і вся соціальна. Тому чоловіки менше бачать нерівність, бо вона їх майже не стосується.

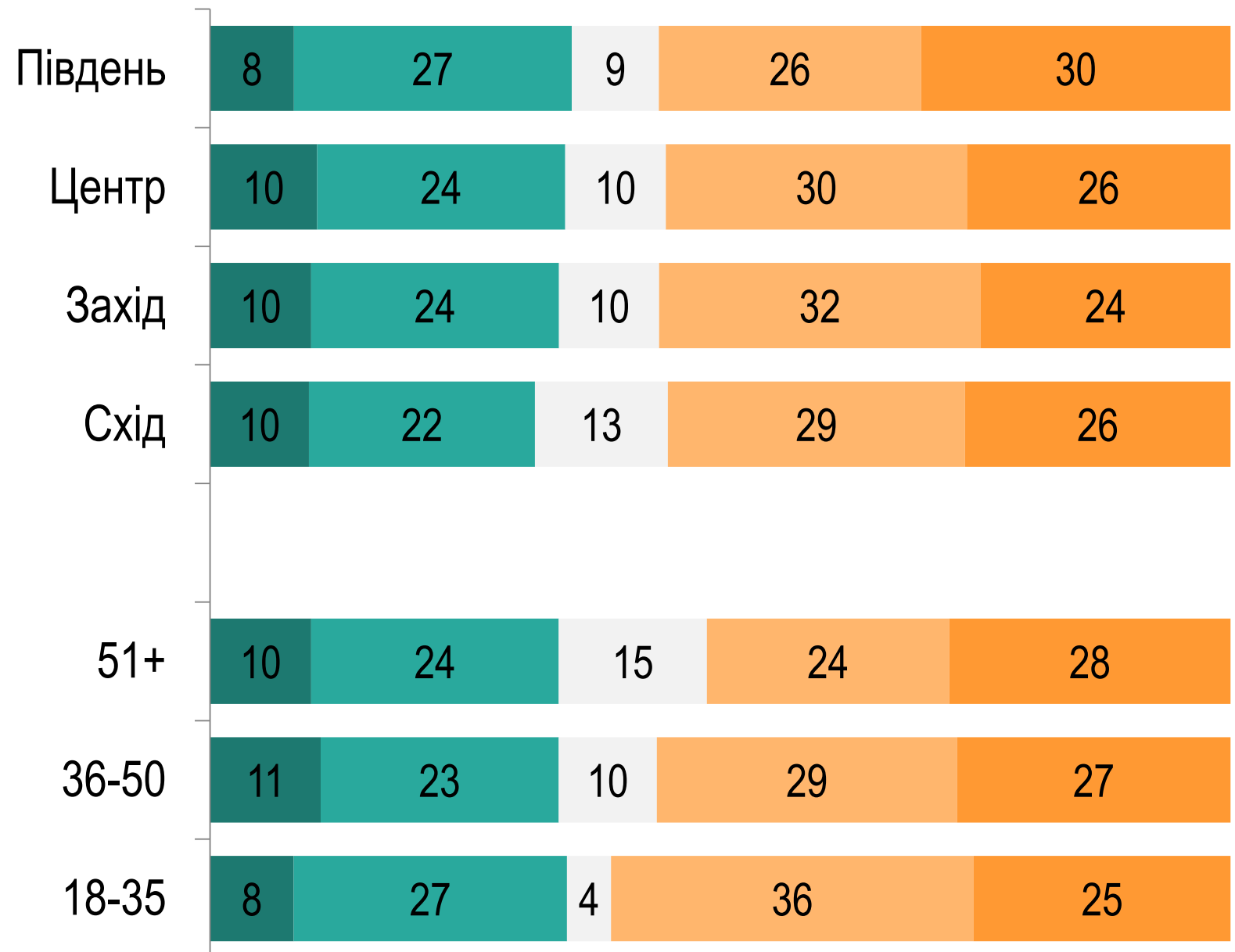
На вашу думку, нерівності між жінками і чоловіками зараз в Україні...

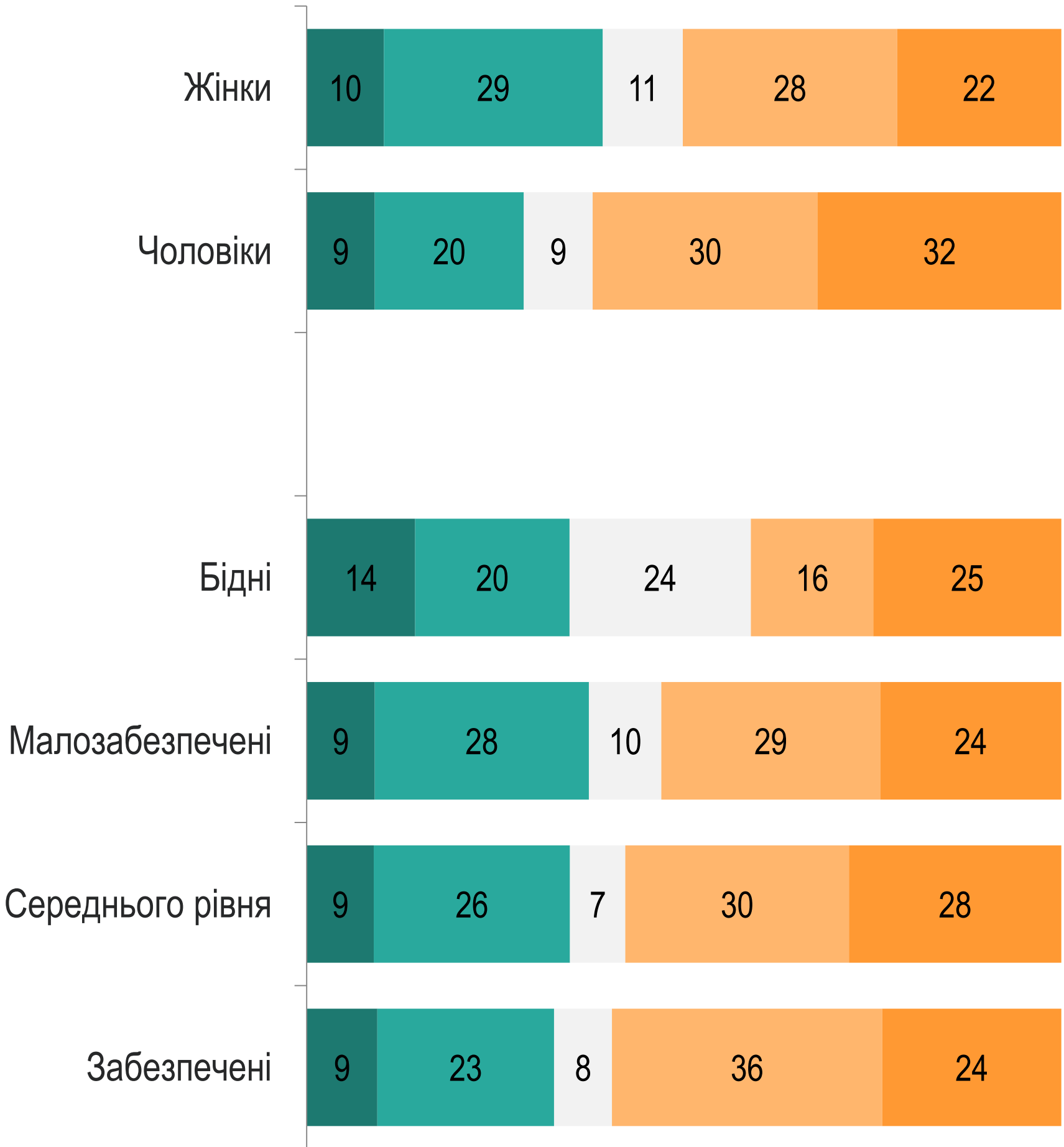
На вашу думку, нерівності між жінками і чоловіками зараз в Україні...

- Широко розповсюджені
- Досить розповсюджені
- Важко відповісти
- Досить рідкісні
- Дуже рідкісні

Регіони. Вік

Стать. Дохід

Як Ви вважаєте, хто має більше можливостей в таких сферах в Україні:

Як Ви вважаєте, хто має більше можливостей в таких сферах в Україні:

Політична діяльність

Оплата праці

Кар'єрне зростання

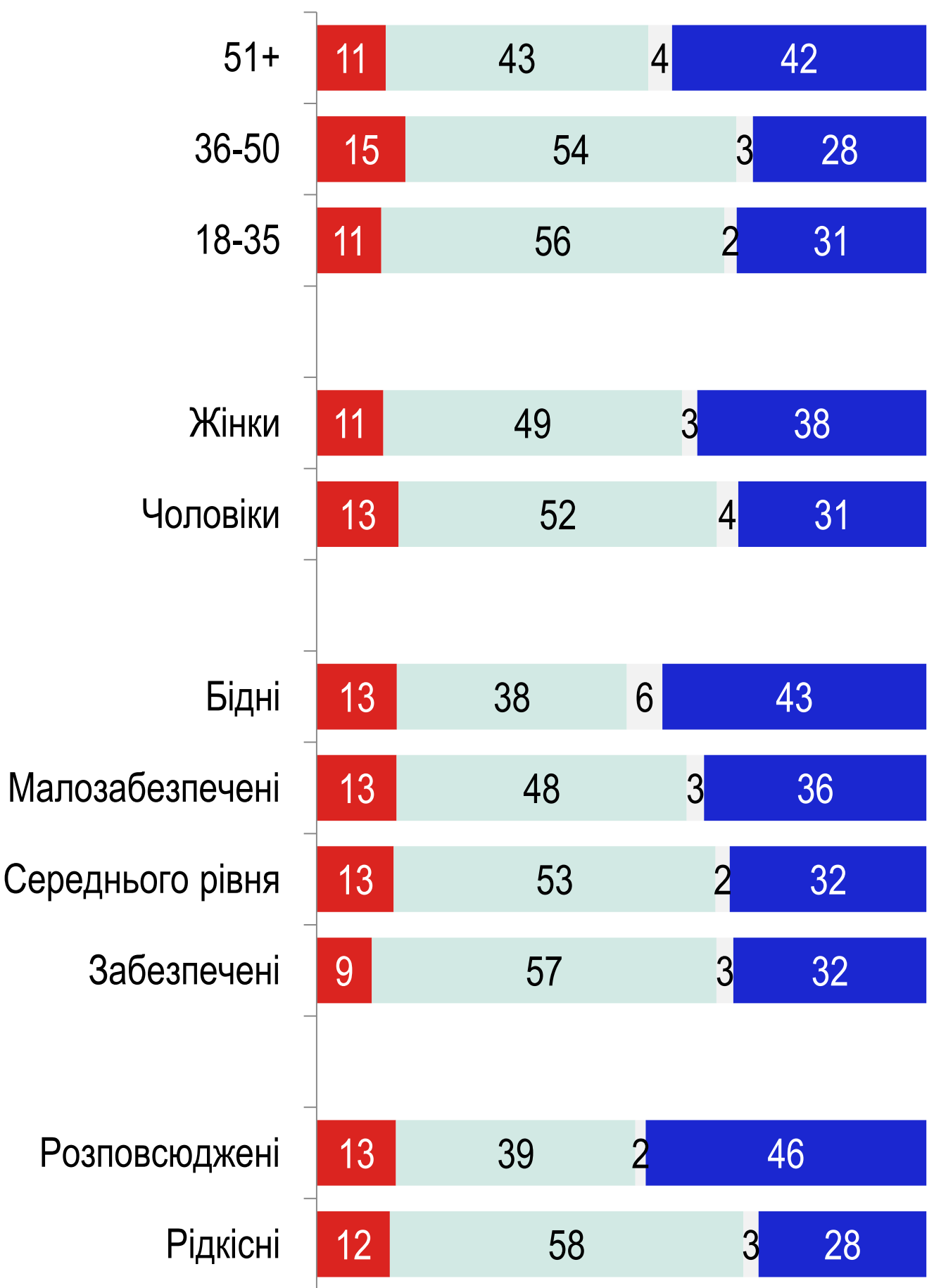
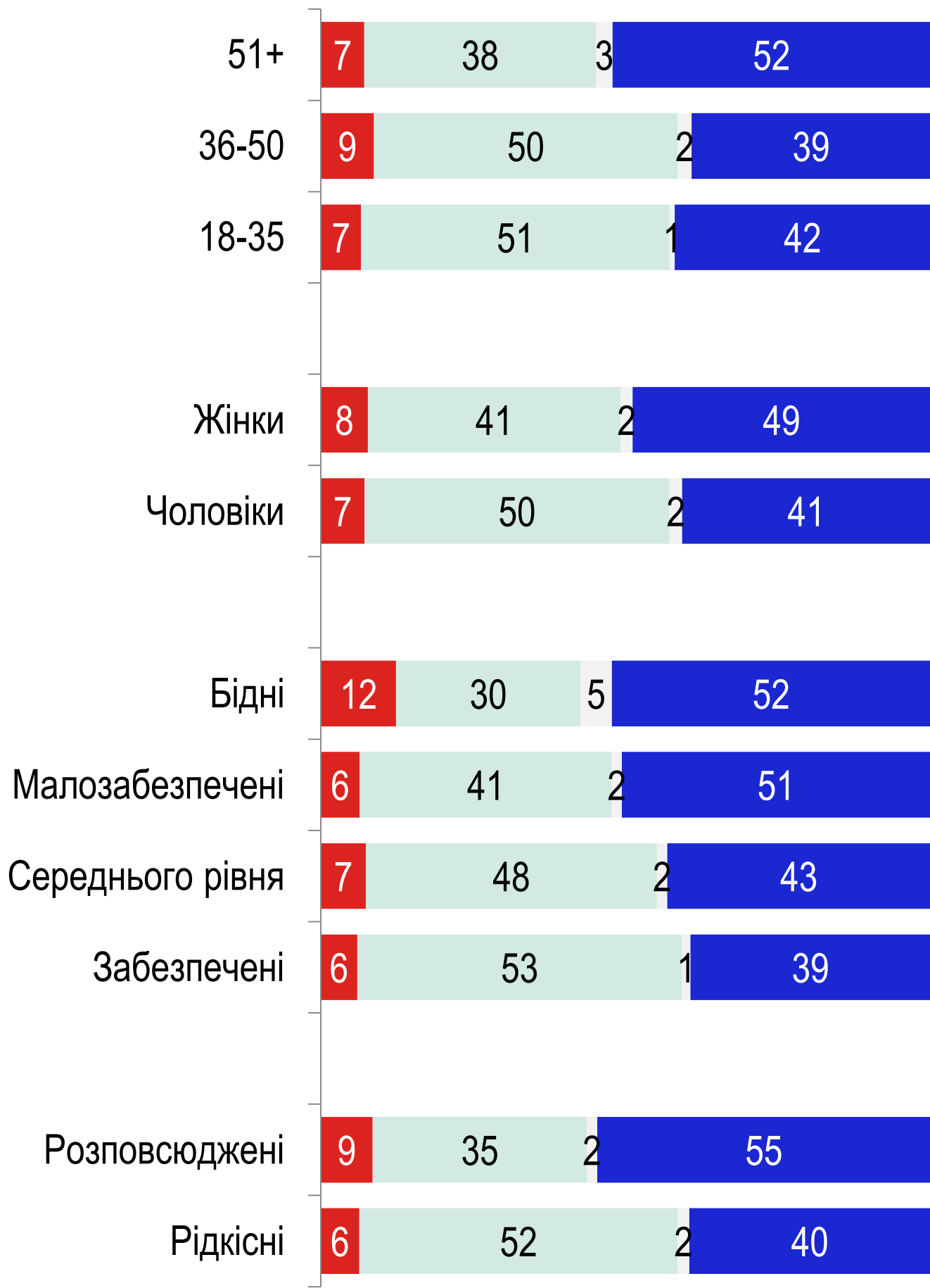
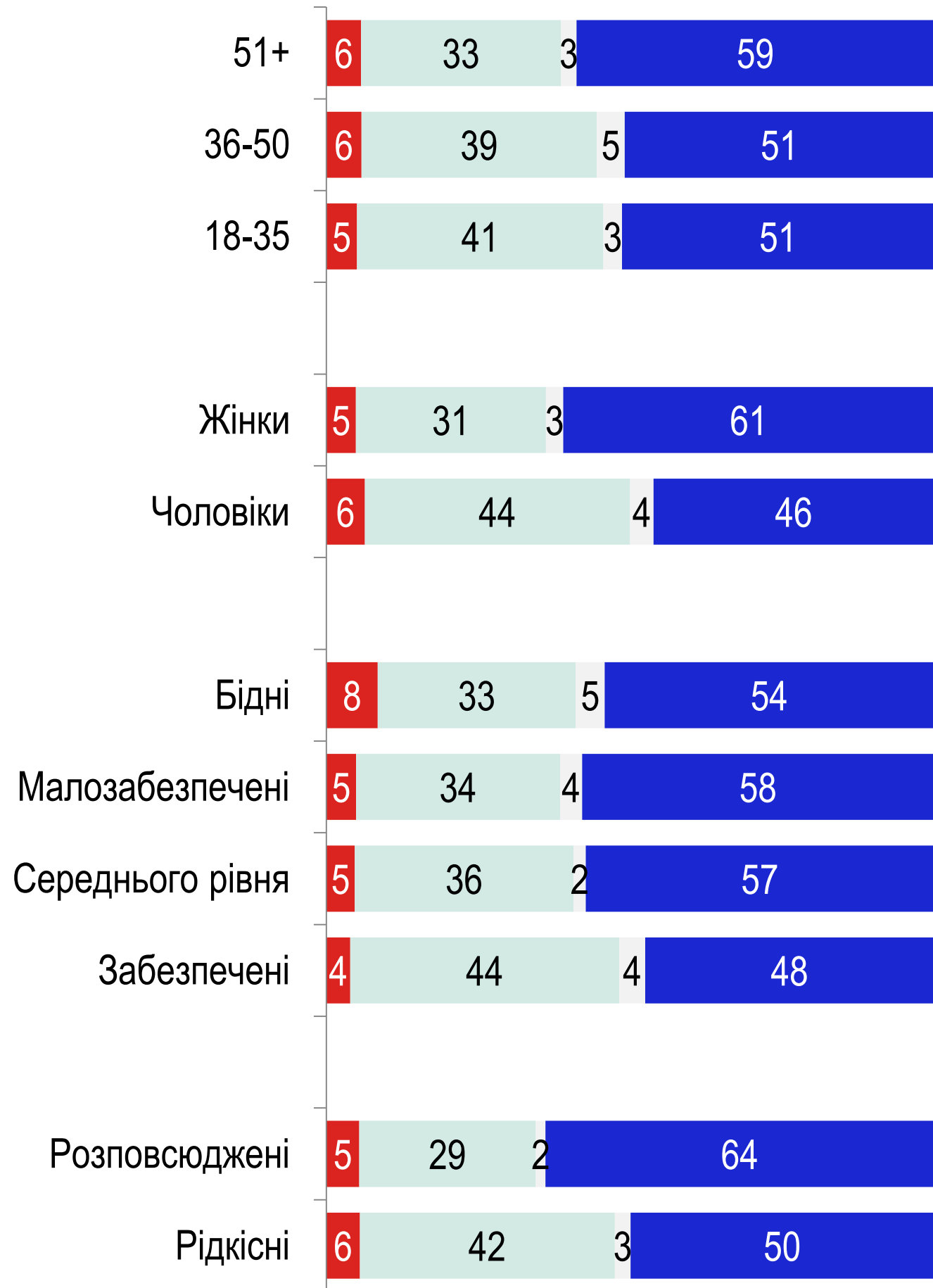
Жінки

Однаково

Важко відповісти

Чоловіки

Гендерні
нерівності

Розподіл обов'язків в сім'ї

Резюме:

- Оцінюючи життя у сім'ї та парі, частіше «жіночими» обов'язками респонденти вважали готування їжі (64%), та хатні справи (56%). 30-40% зазначили, що цю роботу виконують як чоловіки, так і жінки. Лише 3% сказали, що ці обов'язки частіше лежать на чоловіках. Говорячи про виховання дітей половина опитаних зазначили, що цим займають обоє. Водночас 41% респондентів стверджували, що це частіше робить жінка. Отже, в сімейній сфері зберігається традиційний розподіл ролей і вона зазнає менше змін, порівняно з професійною.
- Також близько половини опитаних зазначили, що розпорядження бюджетом та організація відпочинку є обов'язком як чоловіка, так і жінки. Водночас третина зазначили, як в фінансових, так і питаннях дозвілля частіше керують жінки. Оскільки сім'ї та домогосподарству жінки приділяють більше уваги і це є їх «роботою», то, відповідно вони і розпоряджаються. Стереотип «чоловік керує на роботі, жінка – вдома» частково зберігається.
- 63% зазначили, що в їхній парі немає чіткої ролі голови і вони спільно вирішують справи. Про те, що головою є чоловік зазначили 21%, що жінка – 14%.
- Ініціативу в сексуальних стосунках респонденти частіше поділяли між двома статями (49%). Попри це, 40% зазначали, що частіше секс ініціює чоловік, лише 6% – жінка. Слід зазначити, що в цих уявленнях реалізований стереотип щодо активної ролі чоловіка і пасивної ролі жінки в цілому, а не лише в сексуальній сфері.
- Заробіток грошей в парі, на думку двох третин, є сферою, де домінують чоловіки. 20% зазначили, що заробляють в їхній парі обоє однаково. 13% сказали, що більше заробляє жінка. Професійна реалізація все ще вважається обов'язком та потребою в першу чергу чоловіків, а, отже, вони мають можливості більше заробляти і зазнають невисокої конкуренції з боку жінок.
- За останні п'ять років поступово зменшується кількість тих, хто говорить, що в їхній парі жінка частіше готує їсти та виховує дітей. Водночас зростає кількість тих, хто говорить, що головування в сім'ї – це спільна справа обох. Натомість у порівнянні з 2015 роком зросла кількість тих, хто стверджує, що більше заробляє чоловік, до минулого року спостерігалася зворотна тенденція. Домашні справи завдяки розвитку технології та побутових сервісів потребують з кожним роком все менше часу, а нова норма маскулінності передбачає, що батько більше включений у процес виховання, а не лише є «економічним» додатком в сім'ї.

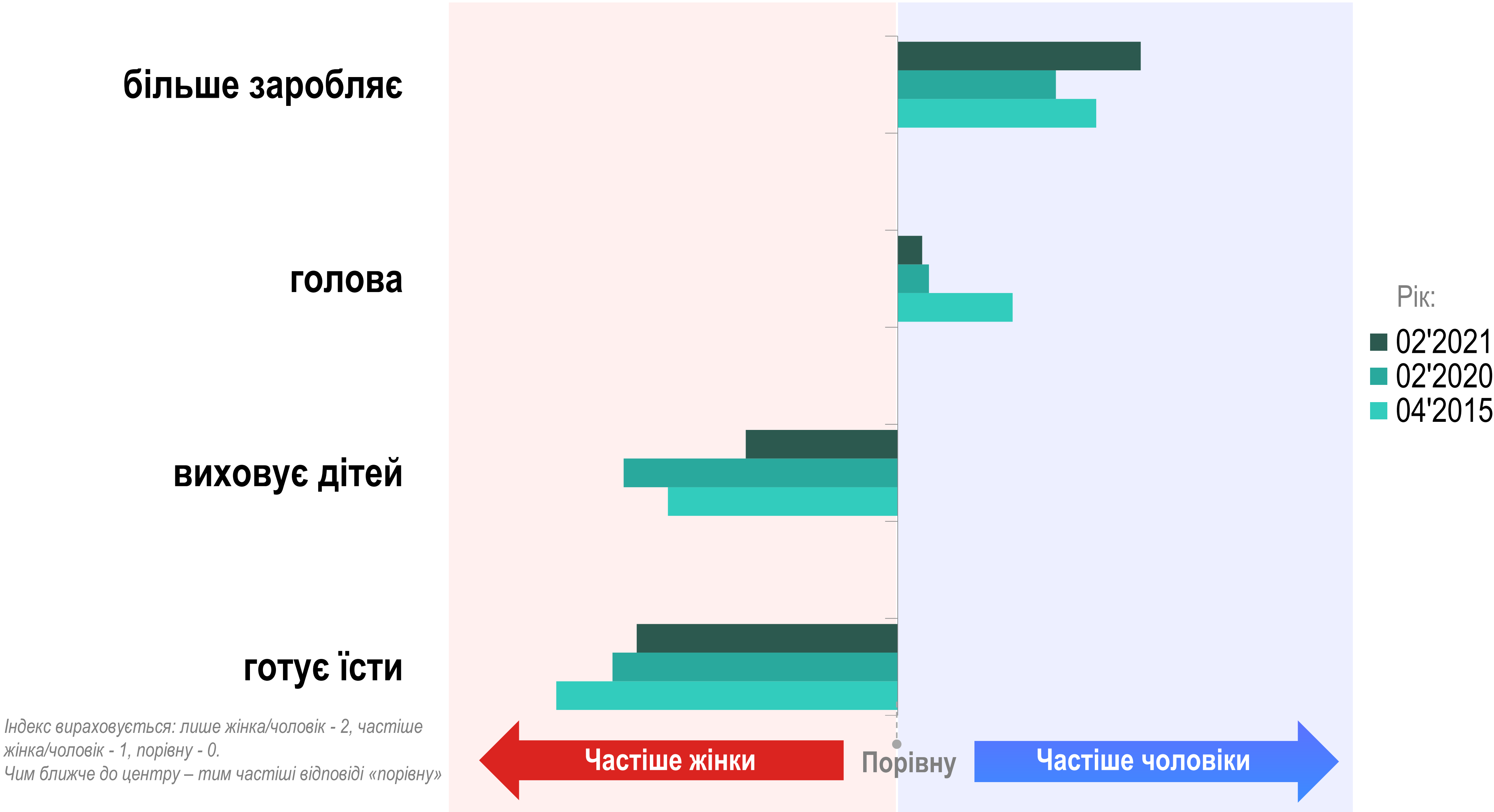
Резюме:

- Говорячи про готування, прибирання по дому та виховання дітей, чоловіки, доволі часто зазначали, що це «жіноча» справа, або розділяли цю відповідальність. Натомість жінки значно частіше за чоловіків говорили, що це їхні обов'язки вдома. В сучасному суспільстві жінки хочуть перекласти на чоловіків частку домашніх обов'язків, бо жіноча трудова зайнятість та сфери професійної реалізації зростають та розширюються і на домашні обов'язки вже менше часу та натхнення. В той час чоловіки все ще відчують загрозу власній маскулінності в тому, щоб виконувати нібито «жіночі» обов'язки, які є рутиною і неоплачуваною працею, яка мало ким цінується.
- Хоча приблизно однакова кількість як чоловіків та жінок говорять про спільне вирішення питань щодо розпорядження бюджетом, відпочинку та головування, попри це в цих питаннях часто спостерігалася конкуренція. Так, жінки частіше ніж чоловіки говорили, що вони розпоряджаються грошима (42%). Серед чоловіків про свою перевагу у цьому питанні зазначили 20%. Стосовно організації відпочинку 39% жінок, та 30% чоловіків сказали, що частіше їхній обов'язок, аніж партнера.
- Стосовно «головування» 21% жінок та 29% чоловіків зазначили, що ця роль належить їм. Отже, «боротьба» за те, хто головний, триває і надалі, водночас з питаннями домінування у майбутньому визначатися буде ще складніше через зменшення диференціації ролей: що є «чоловічим», а що – «жіночим».
- Незважаючи на те, що відповідальність за інтимні стосунки представники різних статей часто розділяли між собою, відносна більшість віддавала тут першість чоловікам, при цьому це частіше робили жінки. Щодо заробітку грошей, то, на думку опитаних обох статей, ця відповідальність частіше за чоловіками. Хоча серед жінок 18% зазначили, що саме вони заробляють більше.
- **Наявність дітей у парі впливає на розподіл ролей.** Так, ті, у кого вони є, відносно частіше говорили, що готування їжі, є обов'язком жінки, а заробіток грошей – чоловіка. Такий розподіл ролей в класичній родині є традиційним. Тому, жінка, коли стає матір'ю, більше починає приділяти уваги дітям, а отже всьому, що пов'язано з їхнім доглядом. А чоловік – більше приділяти увагу заробітку, бо діти потребують більшого бюджету.
- **Епідемія коронавірусу суттєво вплинула на збільшення часу, який витрачають сім'ї з дітьми на виховання та готування їжі.** Особливо часто про це зазначали саме жінки: 42% сказали, що почали витрачати більше часу на виховання дітей, 34% – на готування. Діти частіше вдома, часто навчаються онлайн, отже, побутові справи потребують більше часу – а це «жіноча робота», яка до пандемії розподілялася на дві зміни (вдень – робота, ввечері - дім). Під час карантину ці дві «зміни» змішалися і спричиняють зростання стресу.

Хто у Вашій сім'ї, парі...?

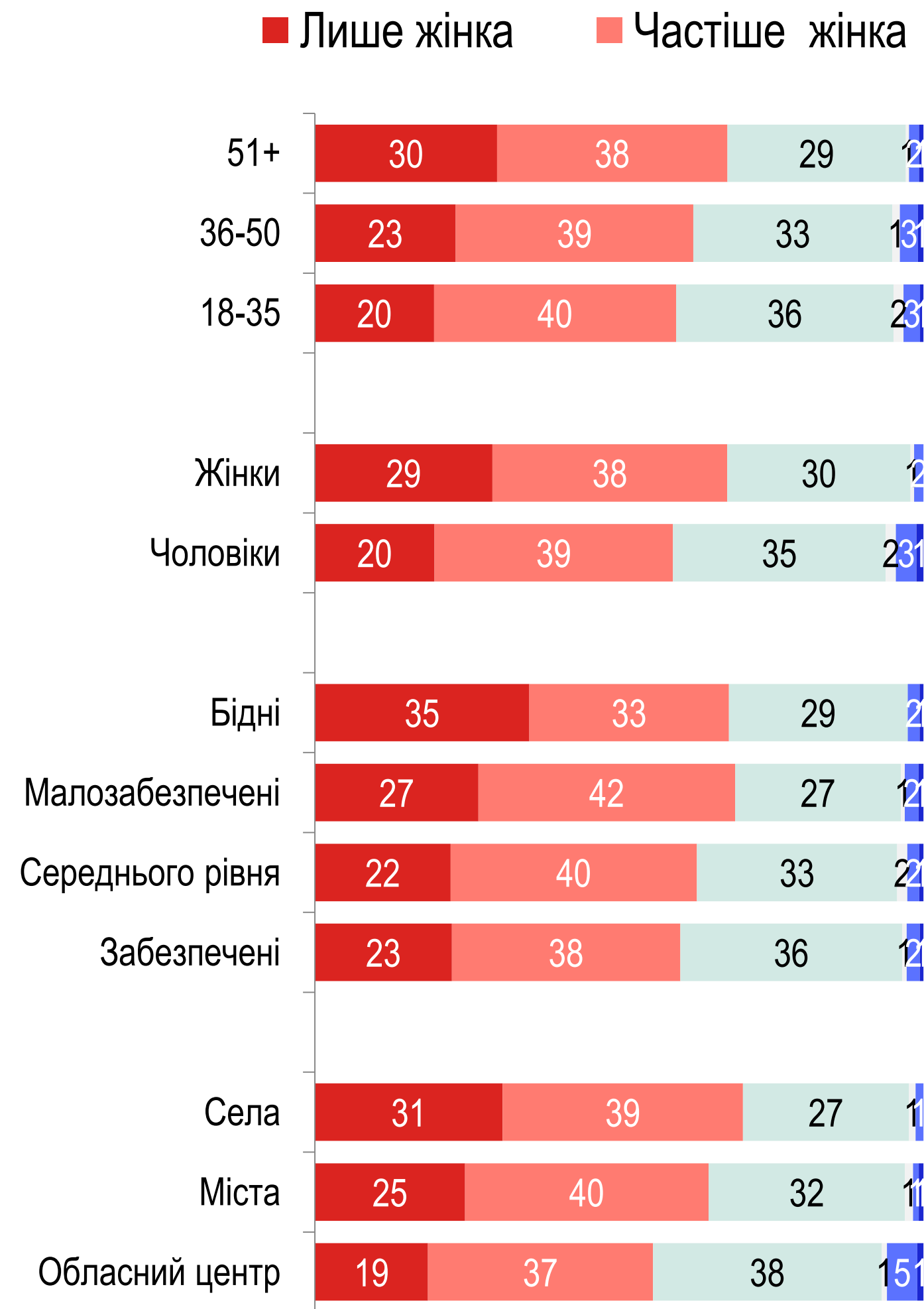

ДИНАМІКА ГЕНДЕРНИХ ДИСБАЛАНСІВ В РОЛЯХ

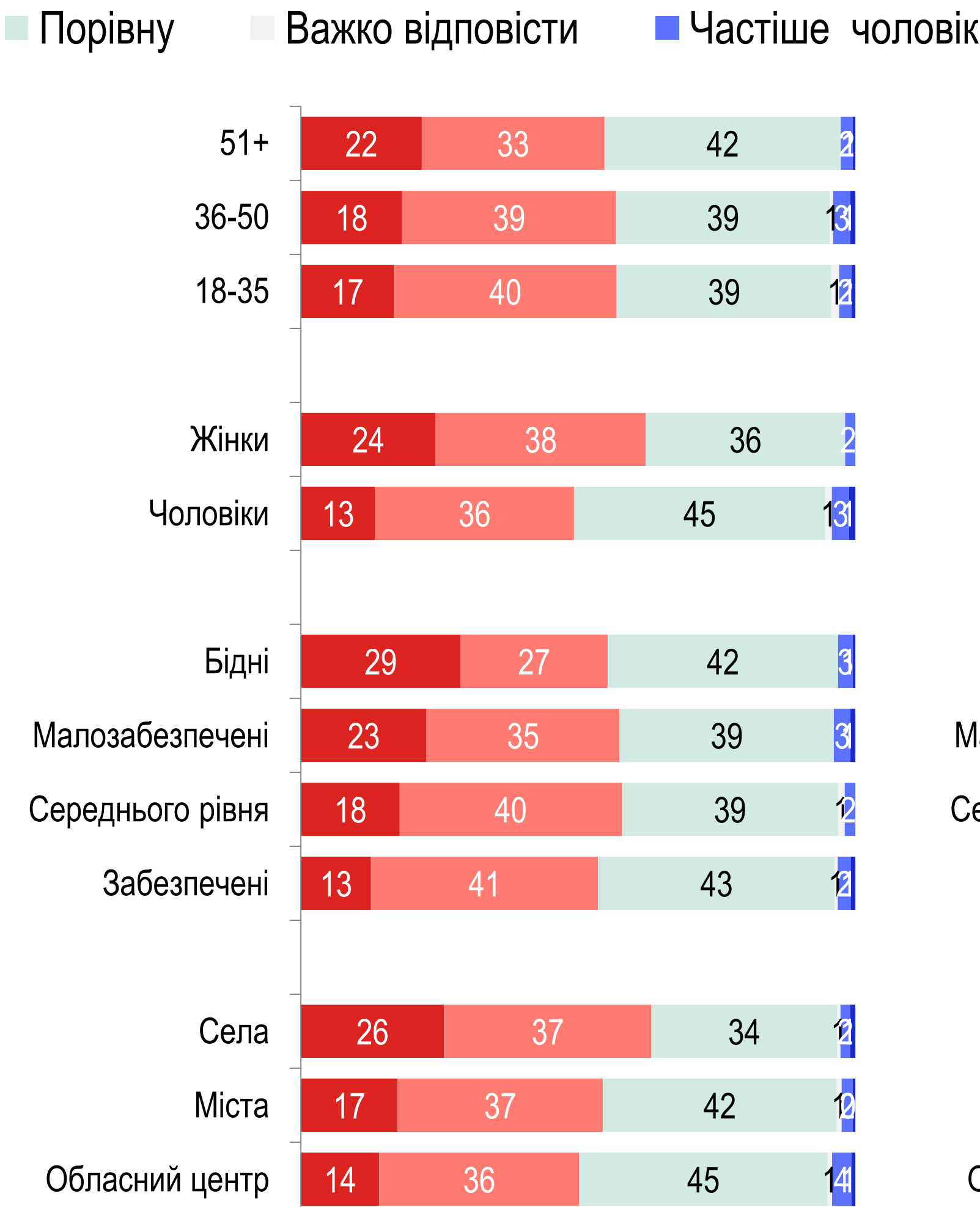

Хто у Вашій сім'ї, парі...?

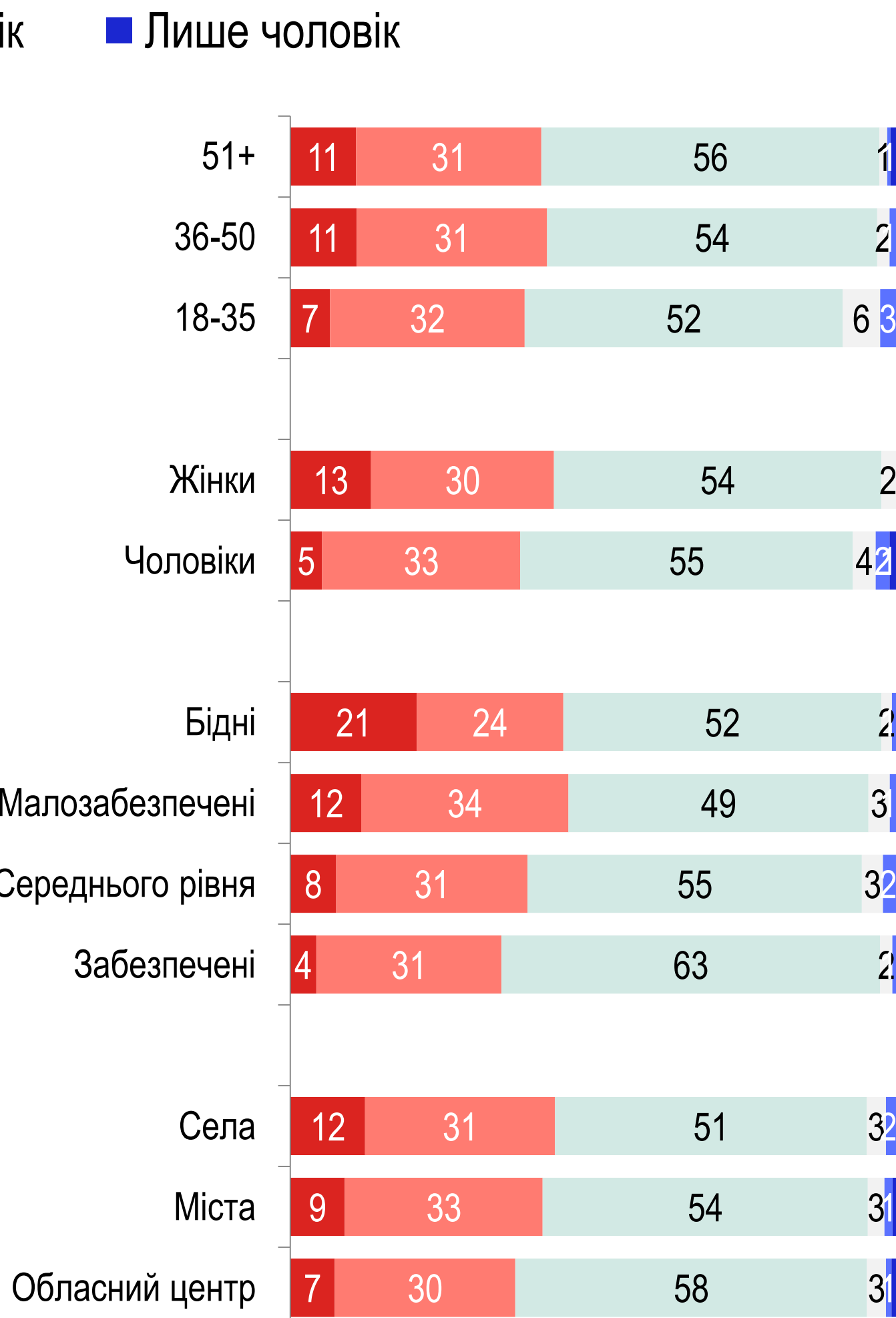
готує їсти

займається хатніми справами

виховує дітей

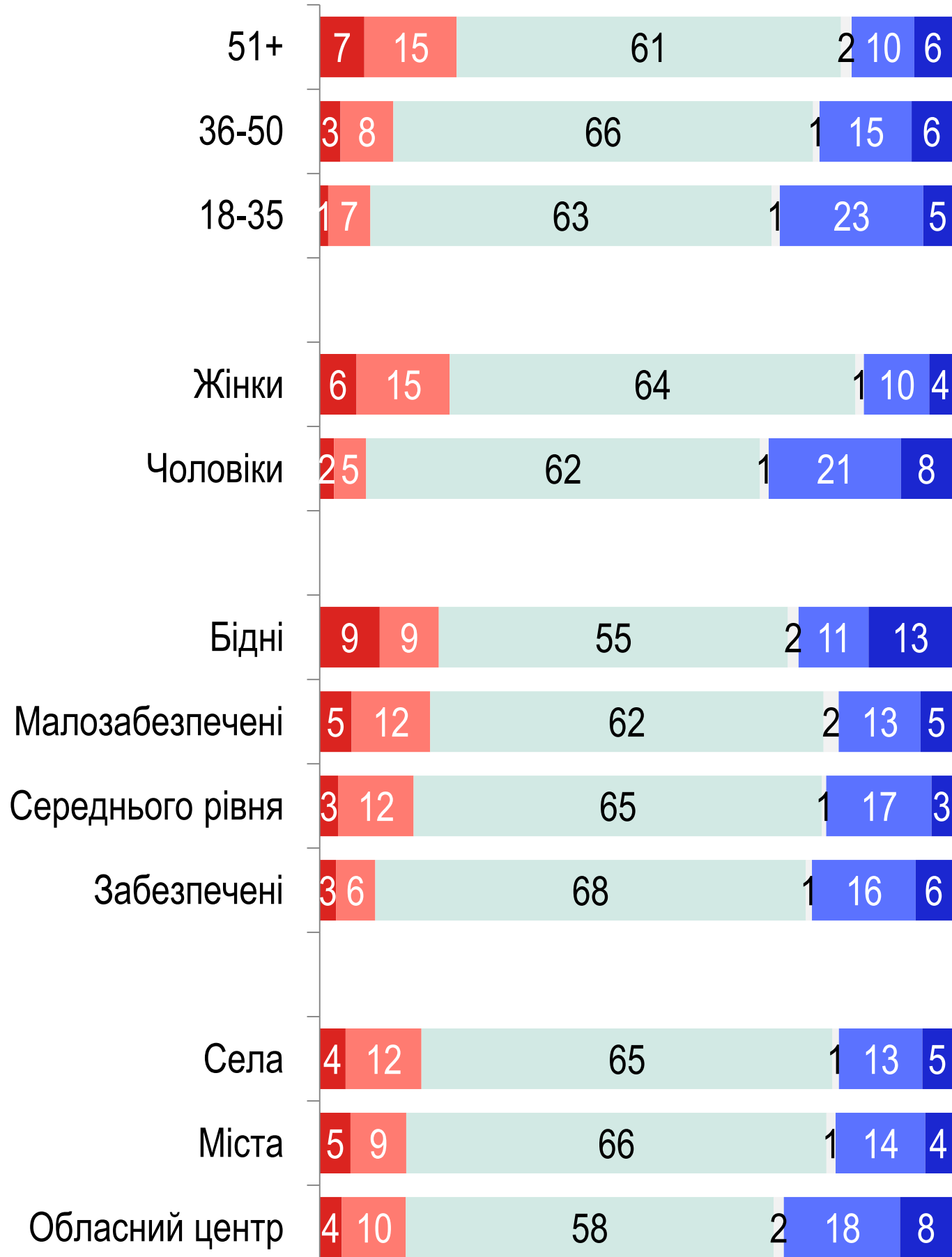
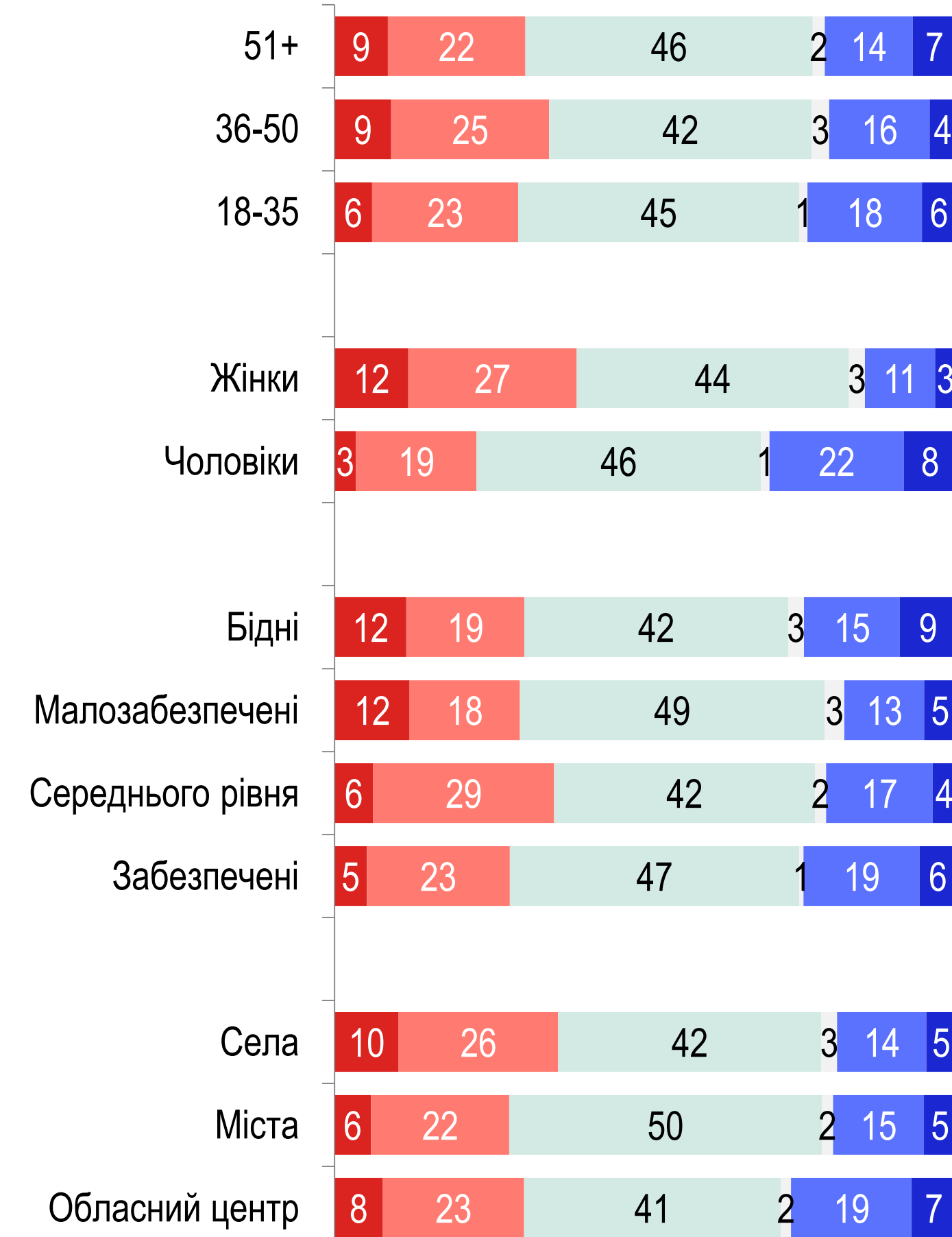
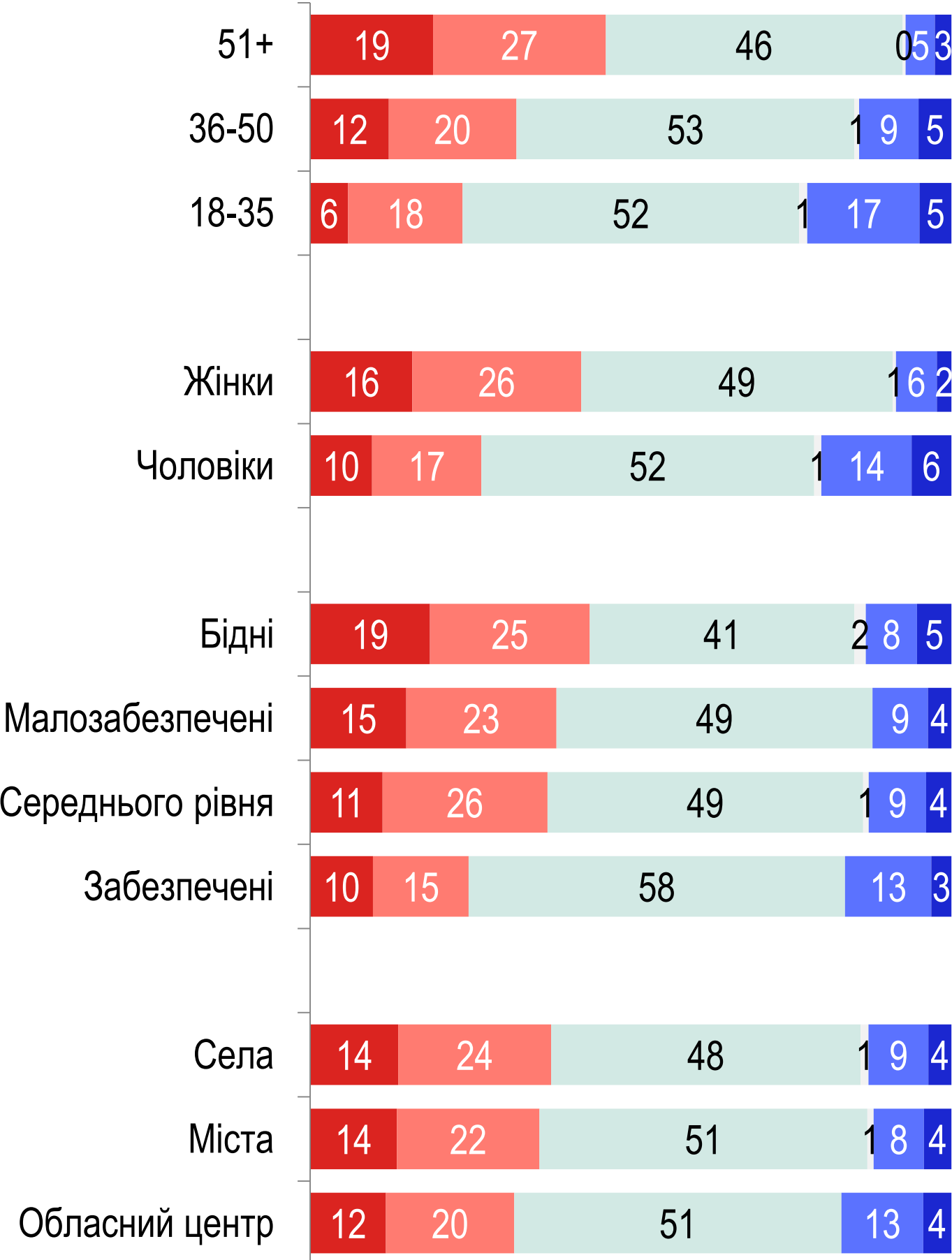
Хто у Вашій сім'ї, парі...?

розпоряджається бюджетом

організовує сімейний відпочинок

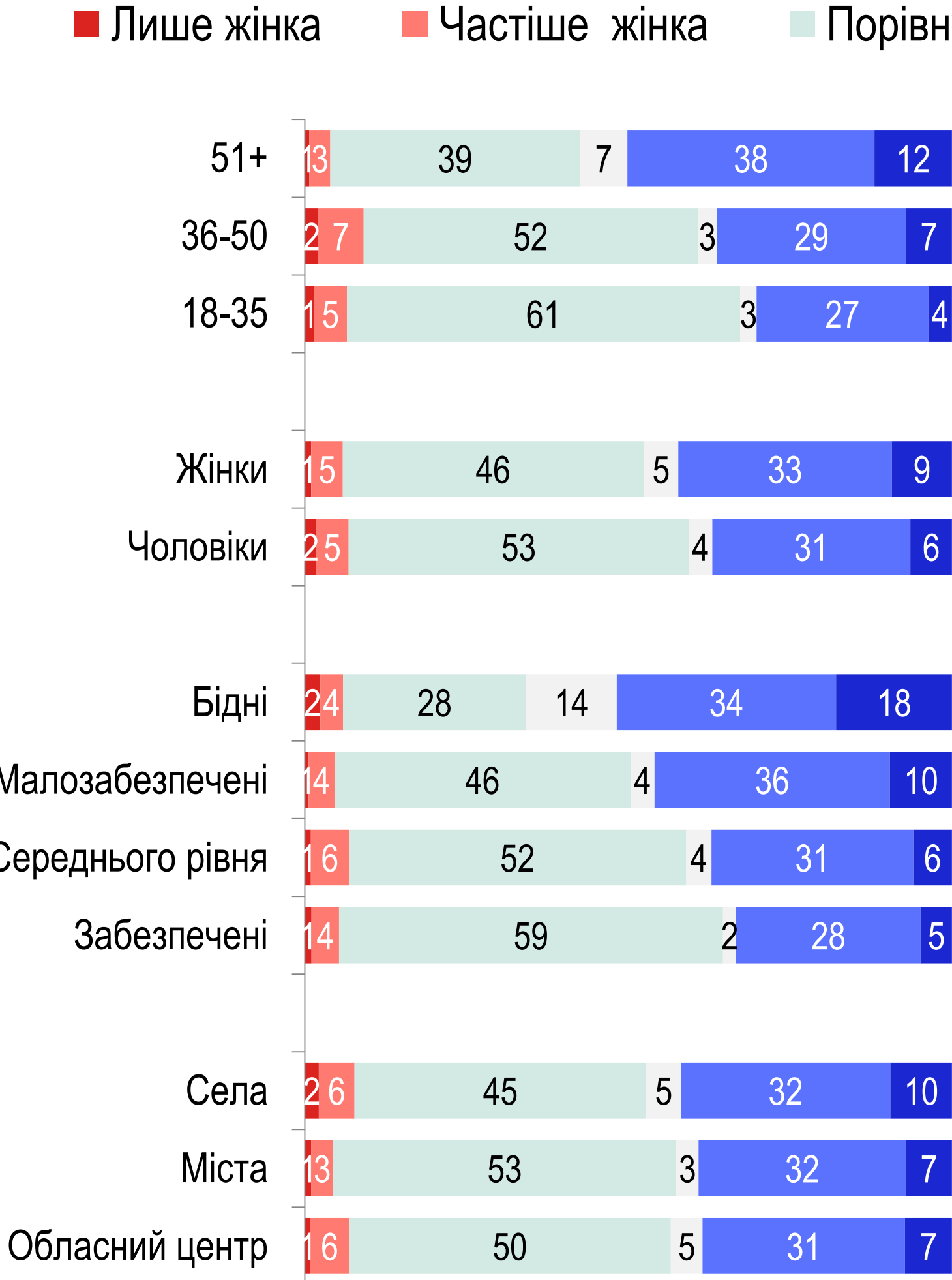
голова

■ Лише жінка ■ Частіше жінка ■ Порівну ■ Важко відповісти ■ Частіше чоловік ■ Лише чоловік

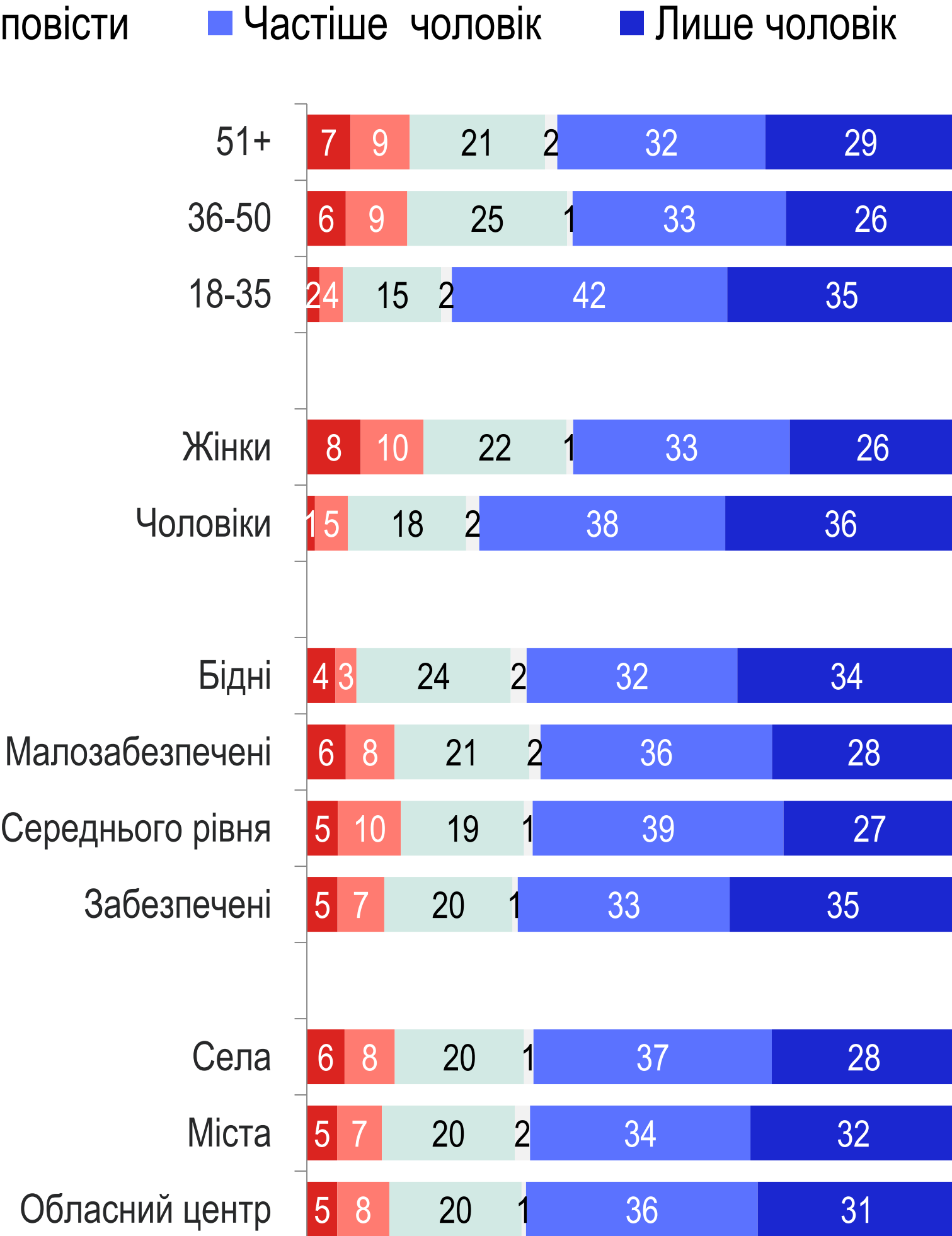

Хто у Вашій сім'ї, парі...?

ініціатор сексуальних стосунків

більше заробляє

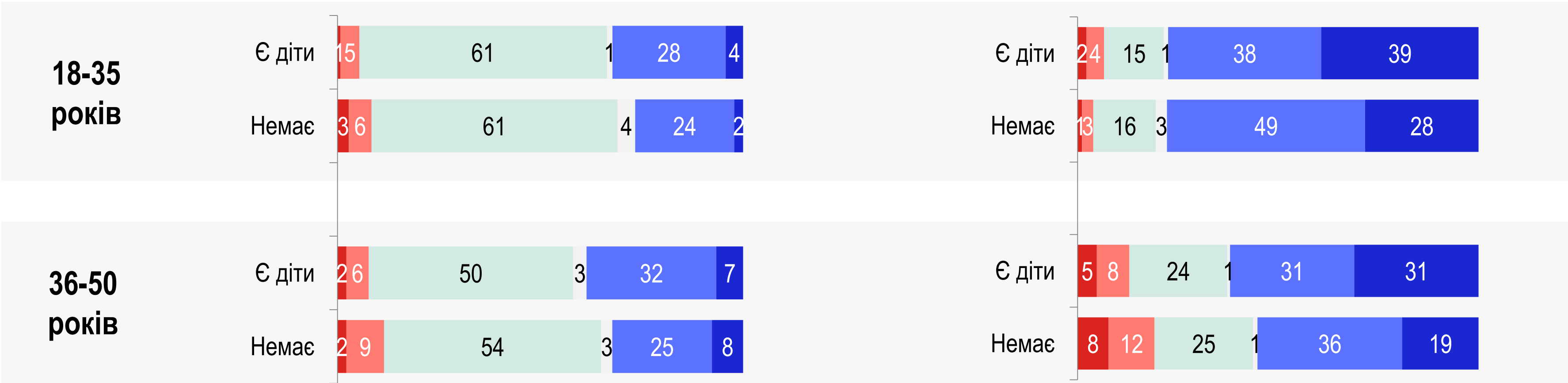

Хто у Вашій сім'ї, парі...?

Ініціатор сексуальних стосунків

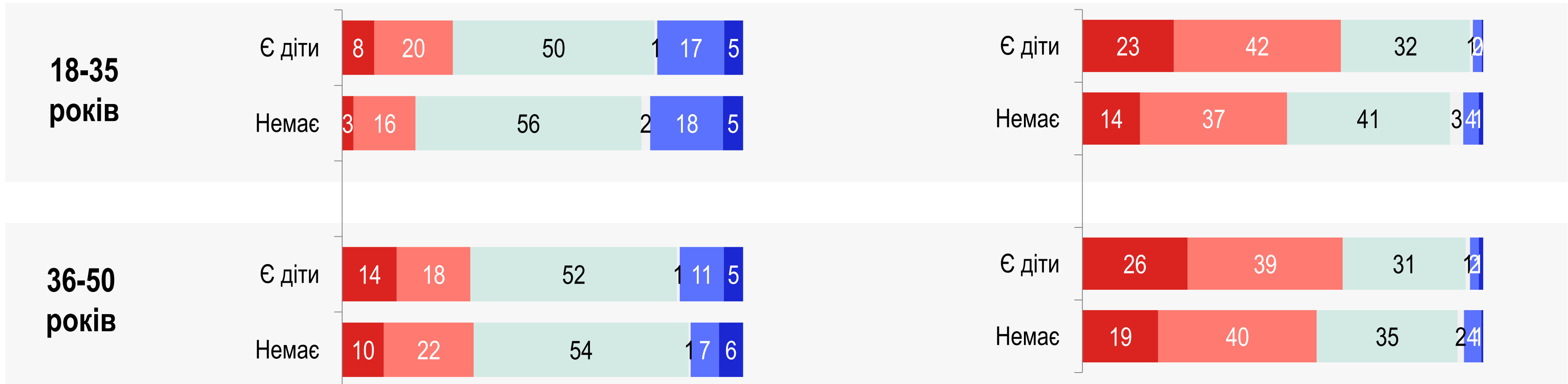
Більше заробляє

■ Лише жінка ■ Частіше жінка ■ Порівну ■ Важко відповісти ■ Частіше чоловік ■ Лише чоловік

Розпоряджається бюджетом

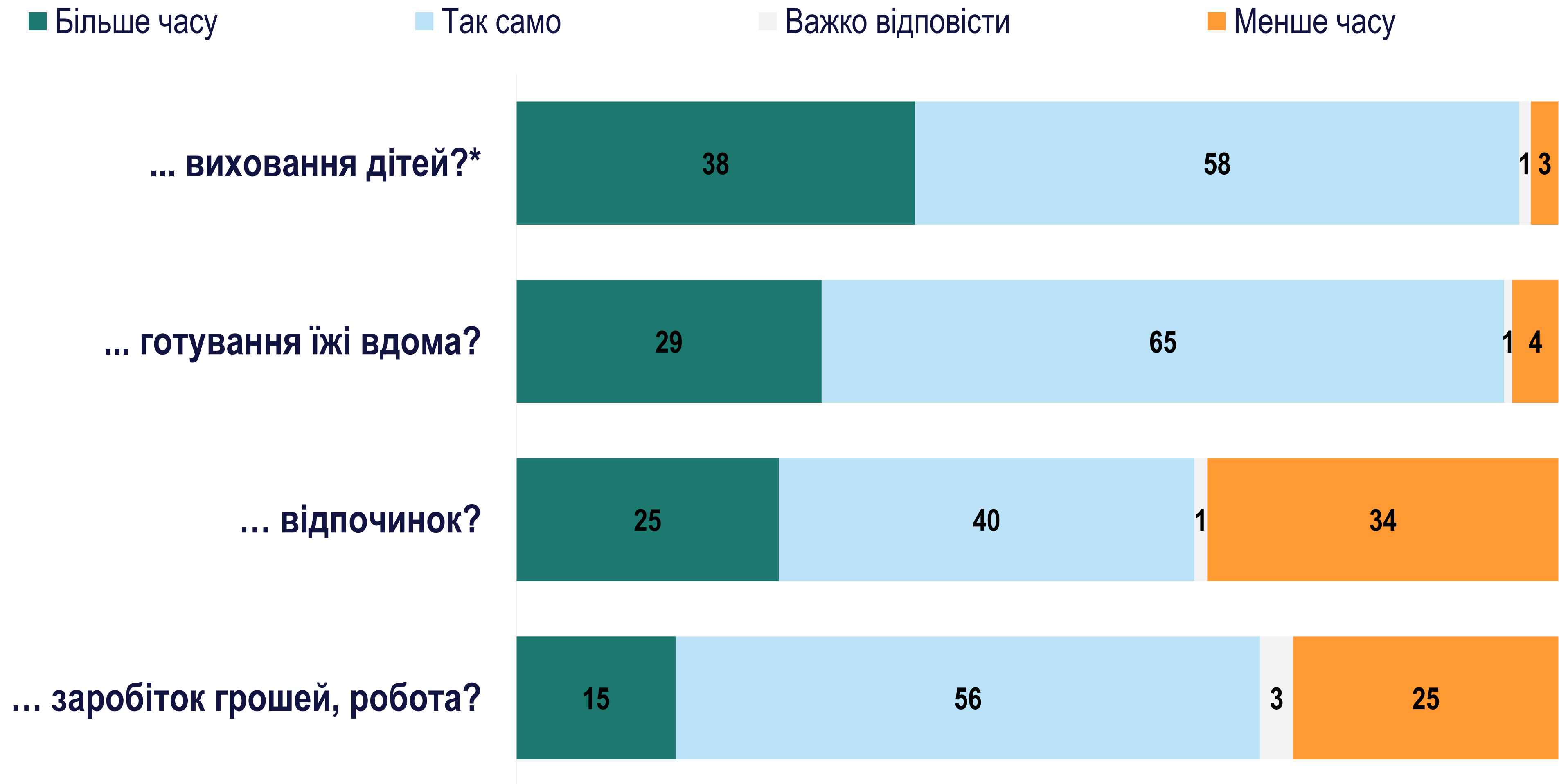
Готує їсти

Вплив карантину

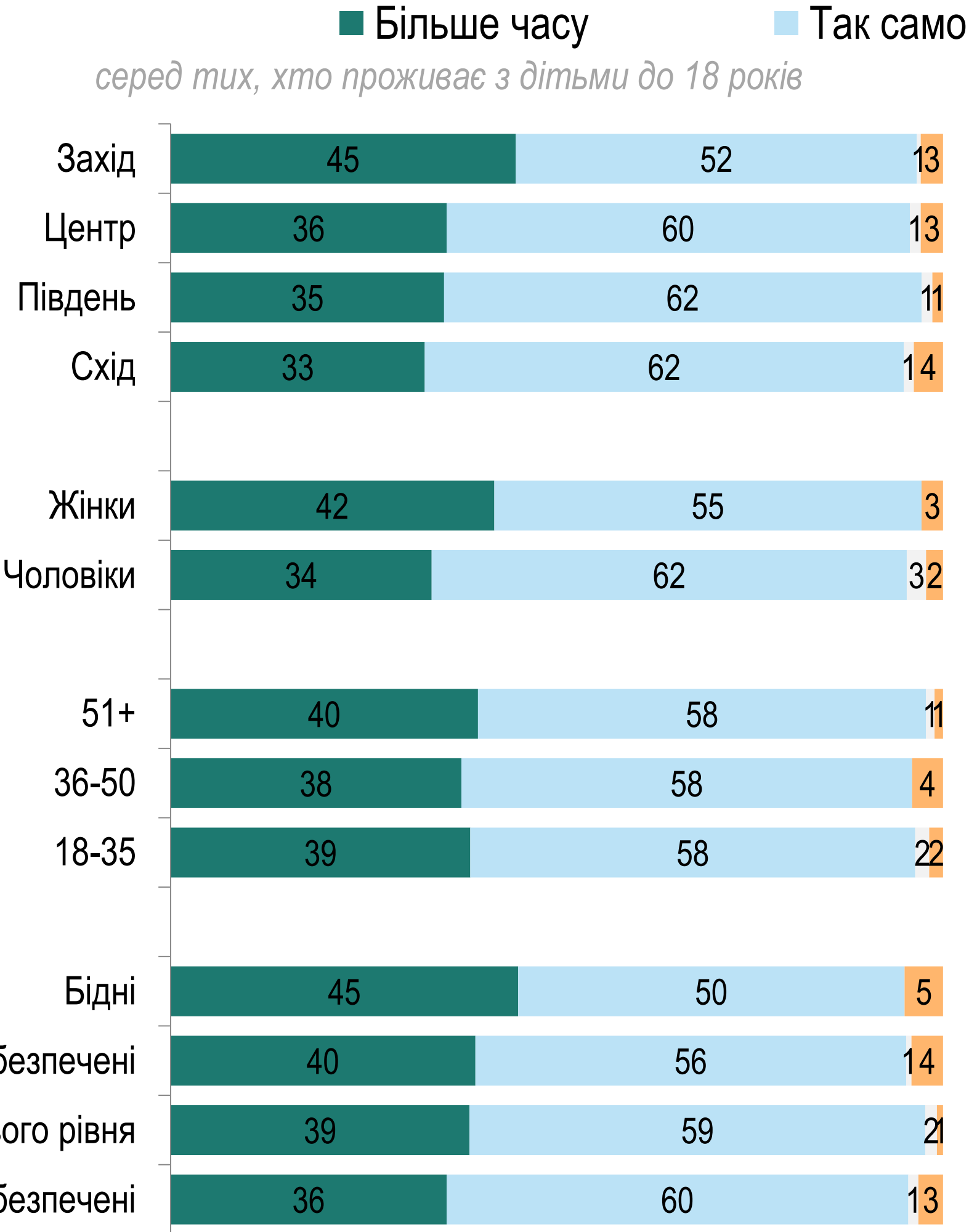
Під час пандемії коронавірусу Ви почали витратити більше часу, менше часу чи так само на такі справи?

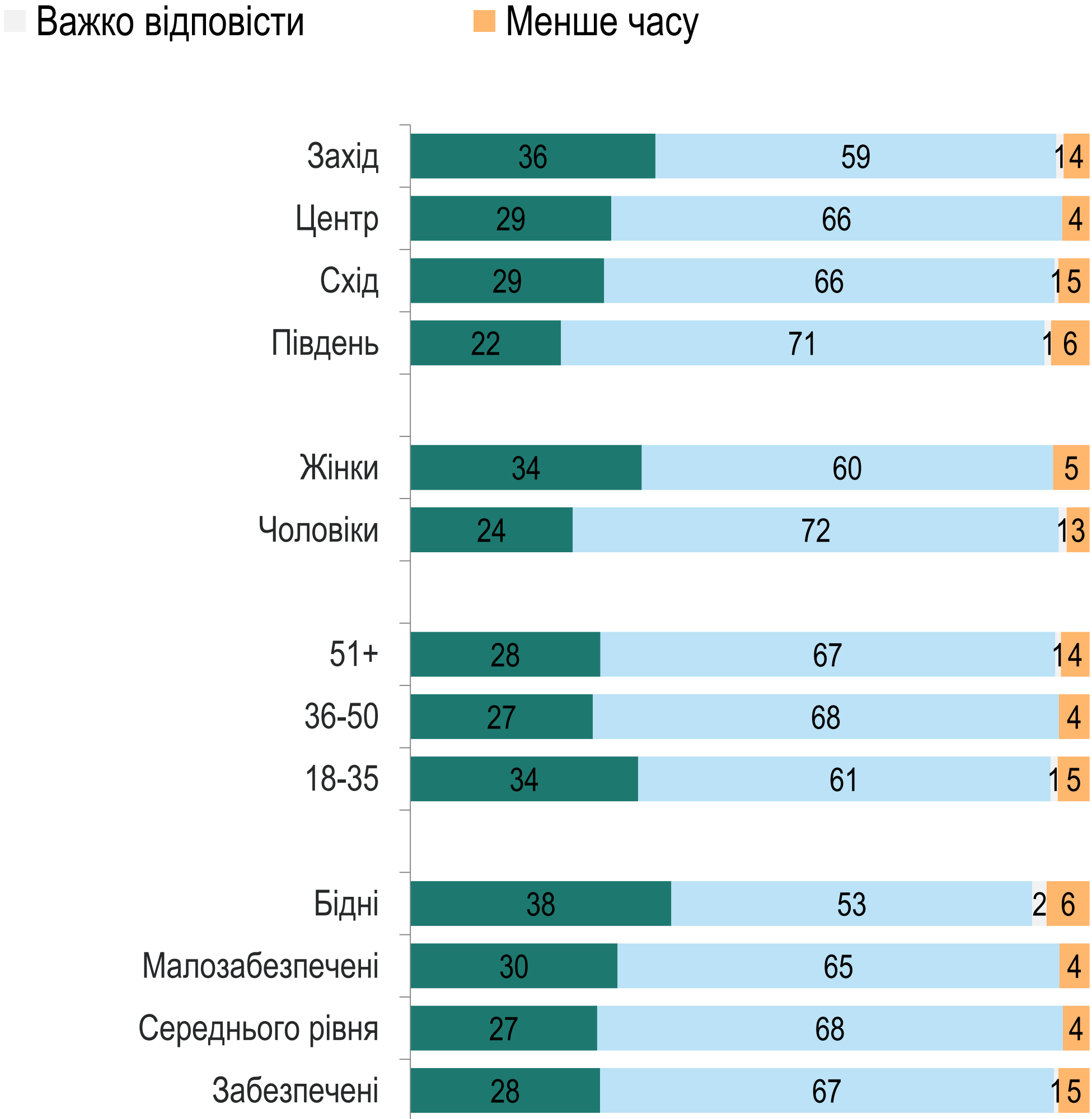
*серед тих, хто проживає з дітьми до 18 років

Під час пандемії коронавірусу Ви почали витратити більше часу, менше часу чи так само на..?

Виховання дітей

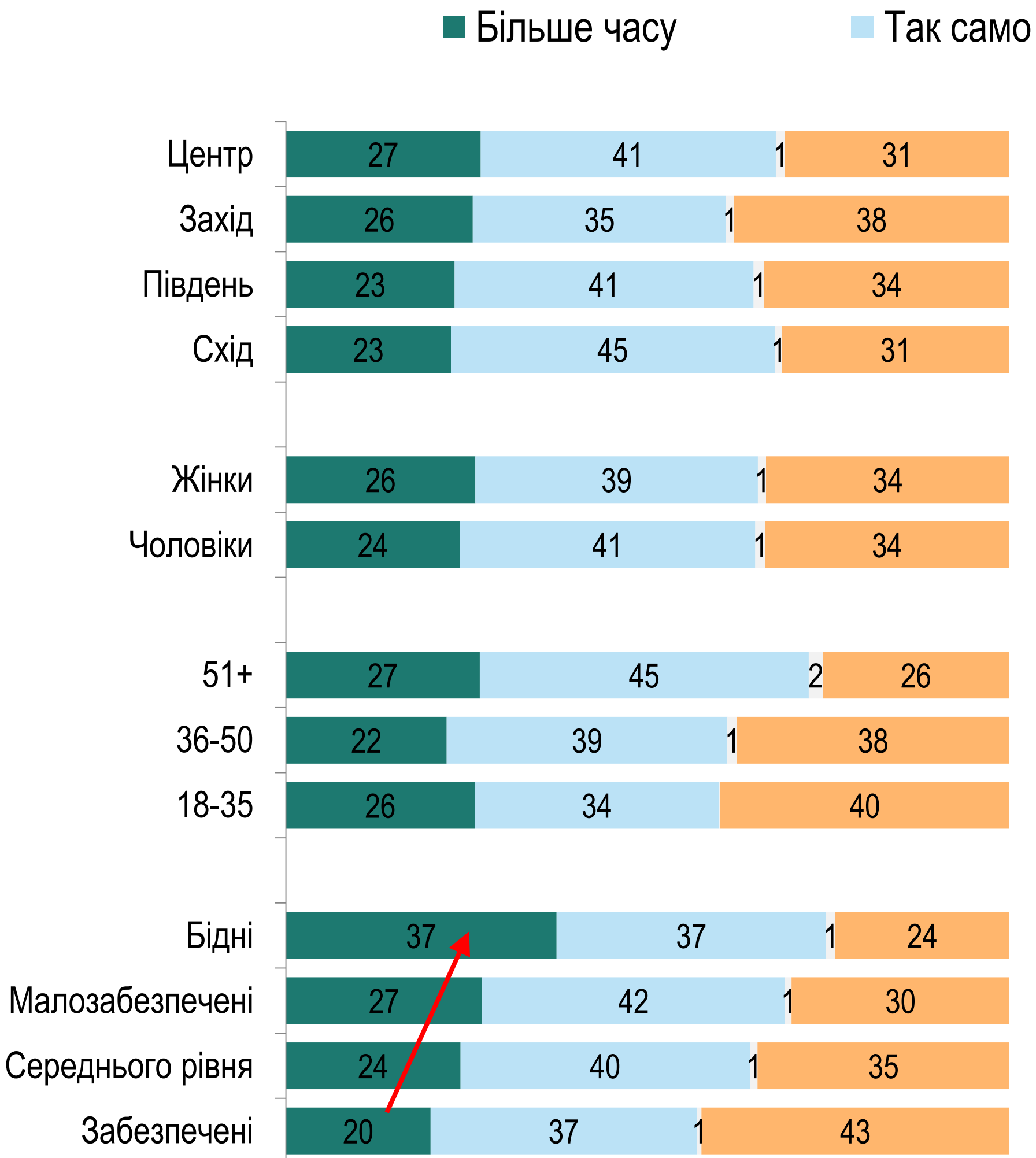

Готування їжі вдома

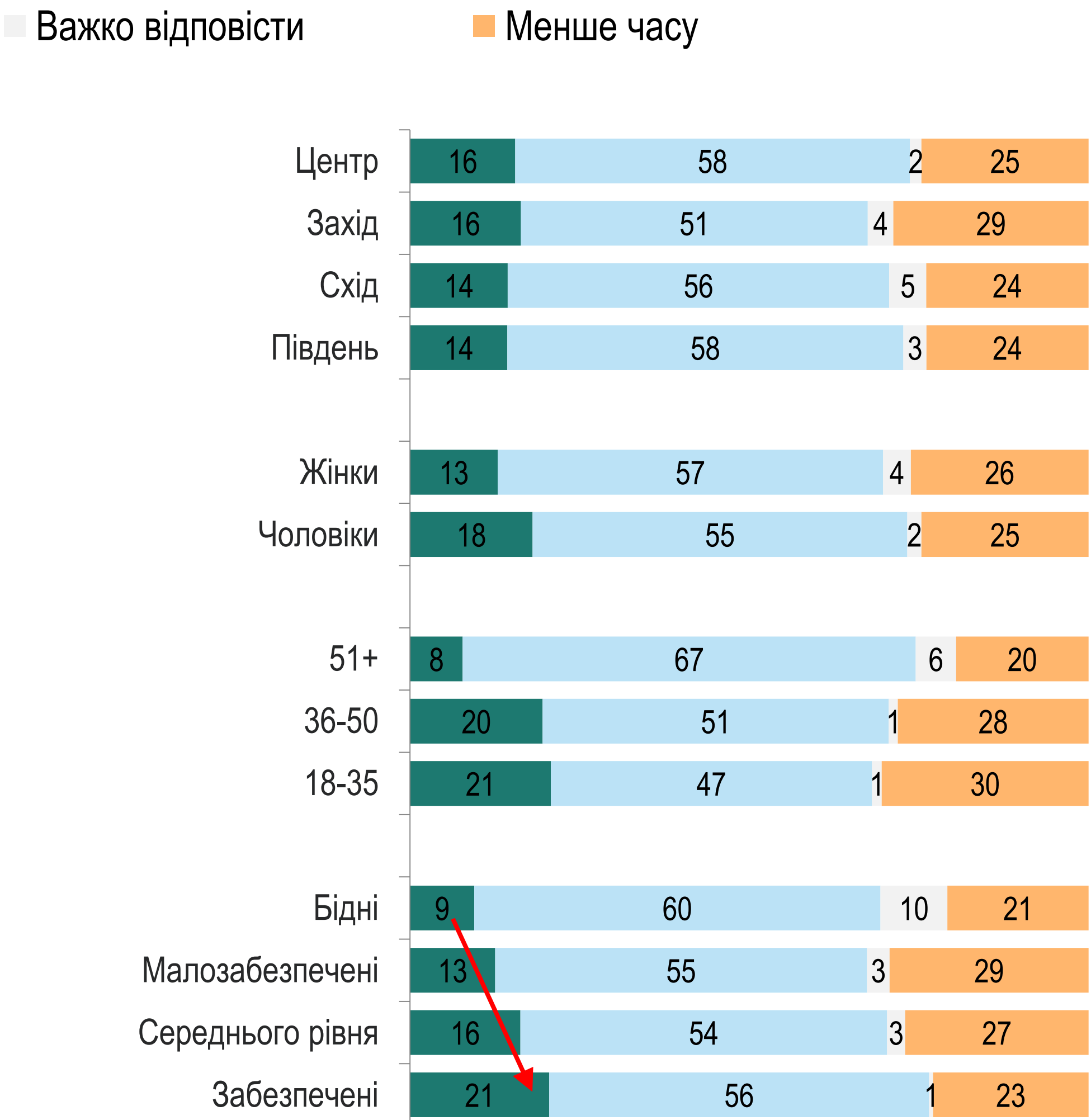

Під час пандемії коронавірусу Ви почали витратити більше часу, менше часу чи так само на..?

Відпочинок

Заробіток грошей, робота

Зв'язок змін у роботі на карантині із домашніми справами: серед статевих груп

Перше побачення

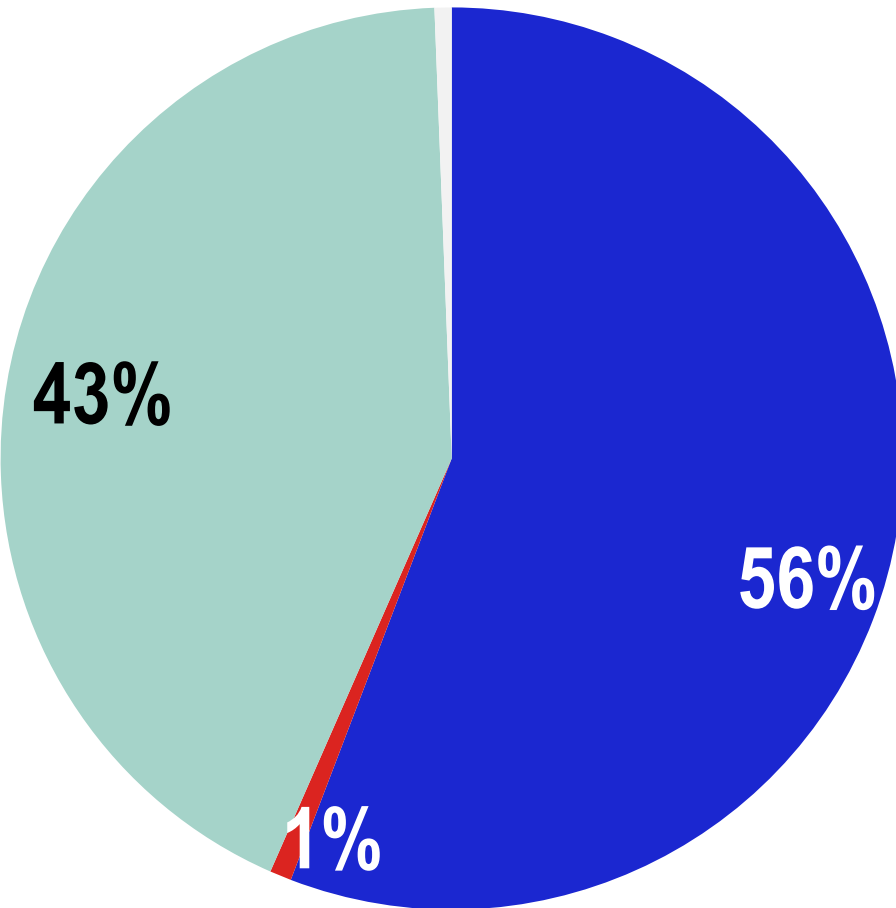

Резюме:

- В умовах «першого побачення» респонденти частіше віддавали ініціативу чоловікам, аніж жінкам. Так, 56% вважають, що запрошувати на побачення повинен чоловік. 43% стверджували, що це залежить від обставин. 79% вважають, що сам чоловік має оплатити похід в ресторан на першому побаченні, 18% допускають, що це може бути спільна оплата. У цьому моделюванні знову спостерігається стереотип: «чоловік активний, жінка пасивна» і кліше щодо того, що гроші та заробіток – це чоловіче, і він повинен нести фінансові зобов'язання перед жінкою.
- Натомість секс після першого побачення допускають лише 5% опитаних, 44% вказали, що це залежить від обставин, для 50% це недопустимо. Водночас це питання важко діагностувати через проблему соціальної бажаності, можливо серед тих, хто говорить, що це залежить від обставин значна частина все таки допускає таку можливість.
- Якщо стосовно питання запрошення на побачення не спостерігається суттєвої різниці у поглядах між чоловіками та жінками, то щодо оплати в ресторані ініціативу більше беруть на себе самі чоловіки, при тому, що 25% жінок допускають розподіл витрат. Водночас можливість оплати походу в ресторан лише жінкою опитані практично не допускали. Щодо сексу після першого побачення, то дві третини жінок сказали, що це недопустимо, при тому, майже стільки ж чоловіків зазначили, що це залежить швидше від ситуації. Відсутність активної ролі жінок у цій сфері є відображенням еталонів сексуальної компетентності та суспільних очікувань: жінка не проявляє ініціативу та не погоджується на секс на першому побаченні, і це отримує схвалення, у чоловіків навпаки: чоловік, який не проявляє ініціативу втрачає у своїй маскулінності. Окрім цього, сексуальна компетентність чоловіків все ще передбачає, що чоловік більше повинен хотіти сексу, бути завжди «готовий». Норми жіночої сексуальної поведінки зворотні.

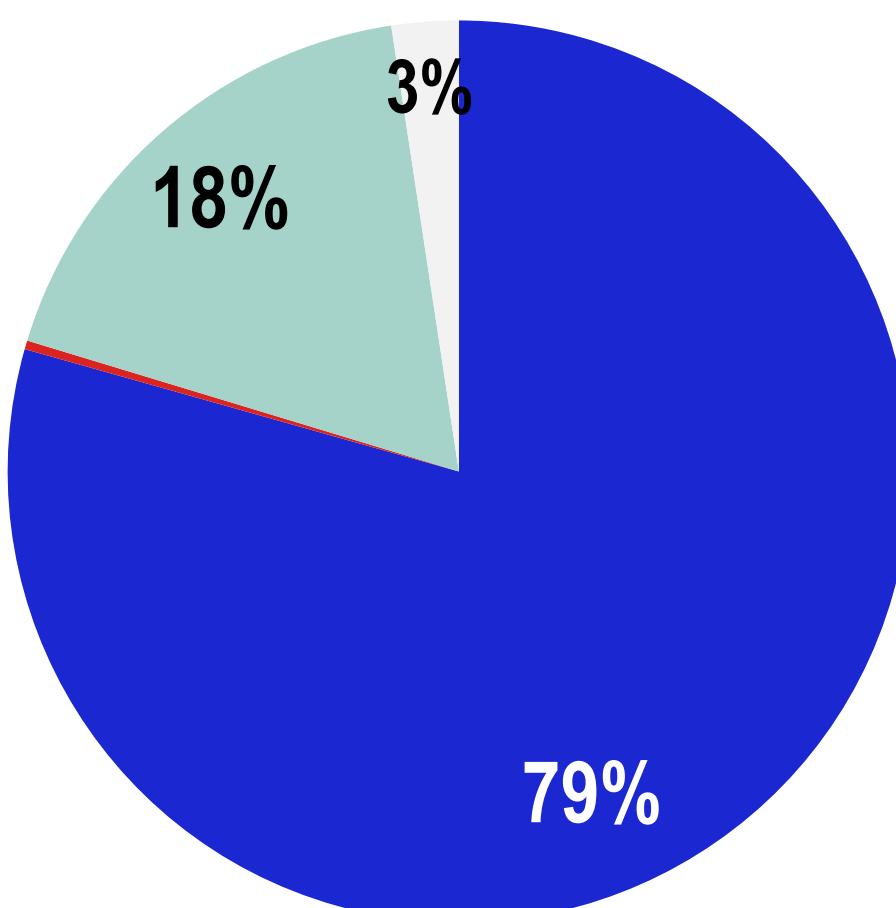
Уявлення респондентів про «перше побачення»

Як Ви вважаєте, хто повинен **запрошувати** на перше побачення?

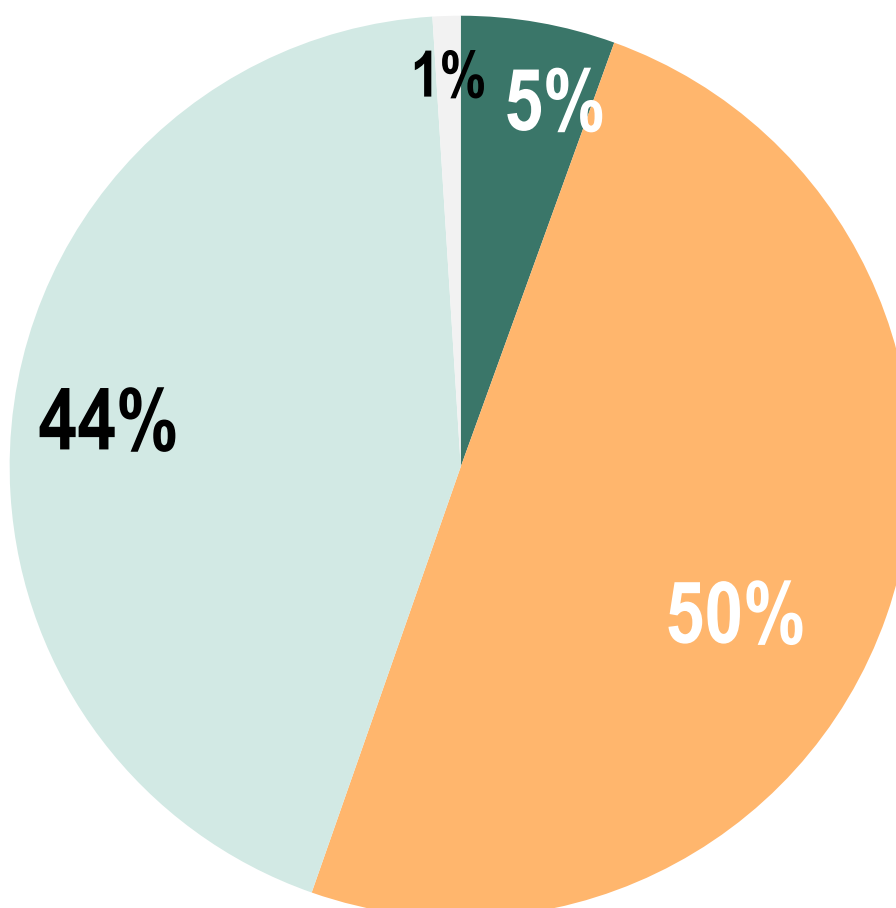
- Чоловік
- Жінка
- Залежно від ситуації
- Важко відповісти

А хто має **оплатити похід в ресторан** на першому побаченні?

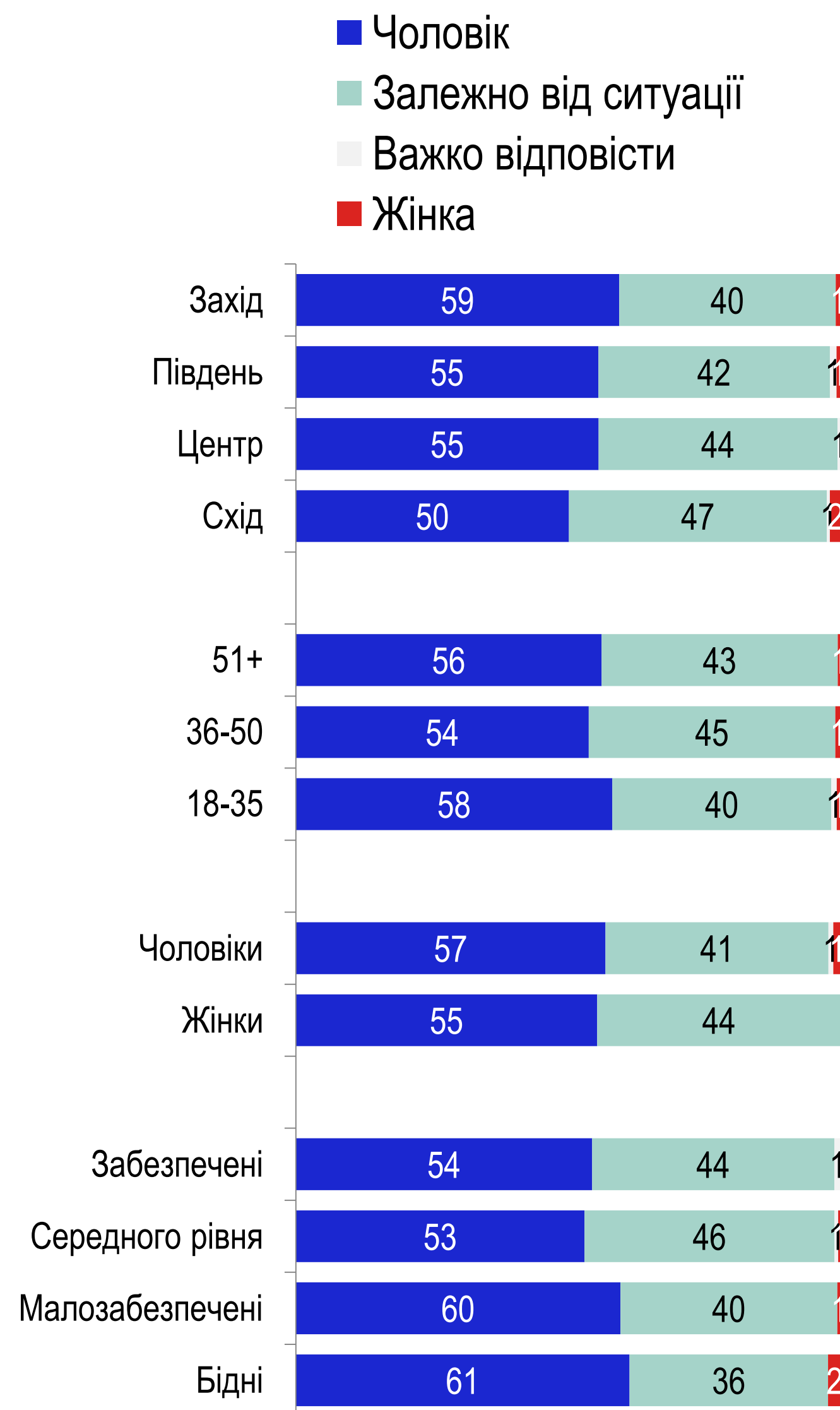
- Чоловік
- Жінка
- Порівну
- Важко відповісти

Чи **допустимий секс** після першого побачення?

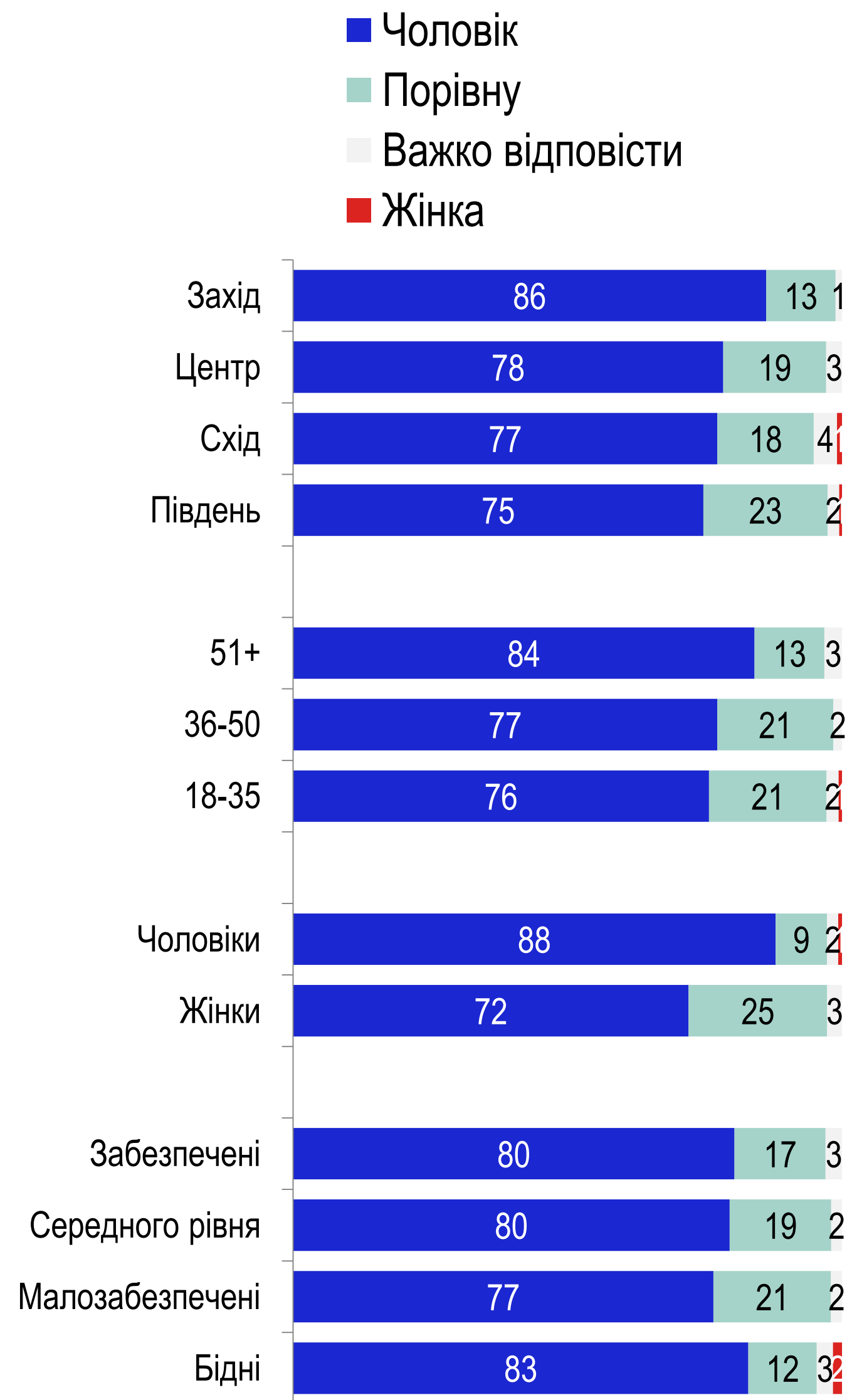

- Скоріше так
- Скоріше ні
- Залежно від ситуації
- Важко відповісти

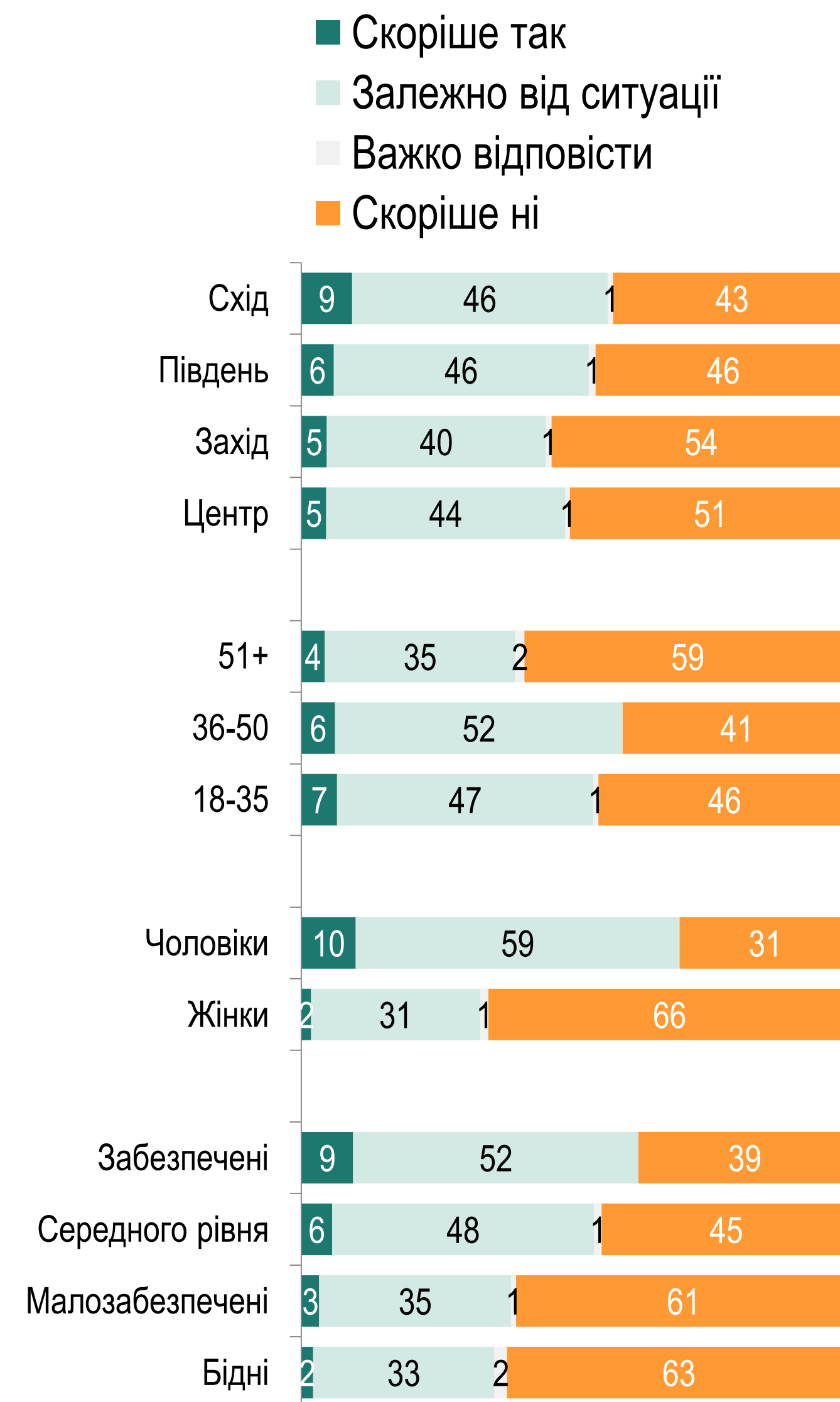
Як Ви вважаєте, хто повинен запрошувати на перше побачення?

А хто має оплатити похід в ресторан на першому побаченні?

Чи допустимий секс після першого побачення?

Стереотипи про жінок та чоловіків

Резюме:

- Більше двох третин опитаних погоджуються з тезами, що чоловік має повністю забезпечувати свою сім'ю, у жіночому колективі сварок більше, ніж у чоловічому, головне покликання жінки – народити дитину, успішна кар'єра важливіша чоловікам ніж жінкам та, жінки краще виховують дітей, ніж чоловіки.
- Близько половини погодилися з тим, що для чоловіків секс важливіший, ніж для жінок та, що чоловіча дружба сильніша за жіночу. Натомість з тим, що чоловіки кращі керівники, та що жінка несе відповідальність за небажану вагітність більше, ніж чоловік, отримали більше негативних відгуків, хоча 35-40% з цим погодилися.
- Найбільш незгодні респонденти були з твердженнями, що жінка повинна слухатися чоловіка, що роль домогосподарки – повноцінна реалізація для жінки та те, що чоловіки зазвичай розумніші за жінок. Ці стереотипи є занадто архаїчними, тому через трансформацію ролей поступово зникають.
- В динаміці за 5 років спостерігається зменшення кількості тих, хто підтримує тезу про те, що успішна кар'єра більш важливіша чоловікам, більшу важливість сексу для чоловіків, перекладання відповідальності за небажану вагітність на жінок та те, що жінка повинна слухатися чоловіка. Цікаво, що більш консервативними у своїх поглядах стосовно ролей та установок у відносинах обох статей є представники західного макрорегіону. Традиційно такі твердження частіше підтримують старші та бідніші респонденти. Крім того у статеві-віковому розподілі спостерігається значна відмінність між чоловіками та жінками у поглядах на покликання жінки та її відносини із чоловіком саме у молодій віковій групі (18-35 років). Молоді чоловіки значно частіше схильні підтримувати «патріархальні» погляди, ніж молоді жінки.
- **68% зазначили, що будуть святкувати 8 березня, 29% – не будуть.** За останні дев'ять років поступово зменшується кількість тих, хто його святкує. Більш значимим цей день є для мешканців Півдня та Сходу, та тих, хто перебуває в шлюбі. На Заході його не збираються святкувати майже 40% опитаних, серед тих, хто розлучений, або не одружений таких – 35-36%.

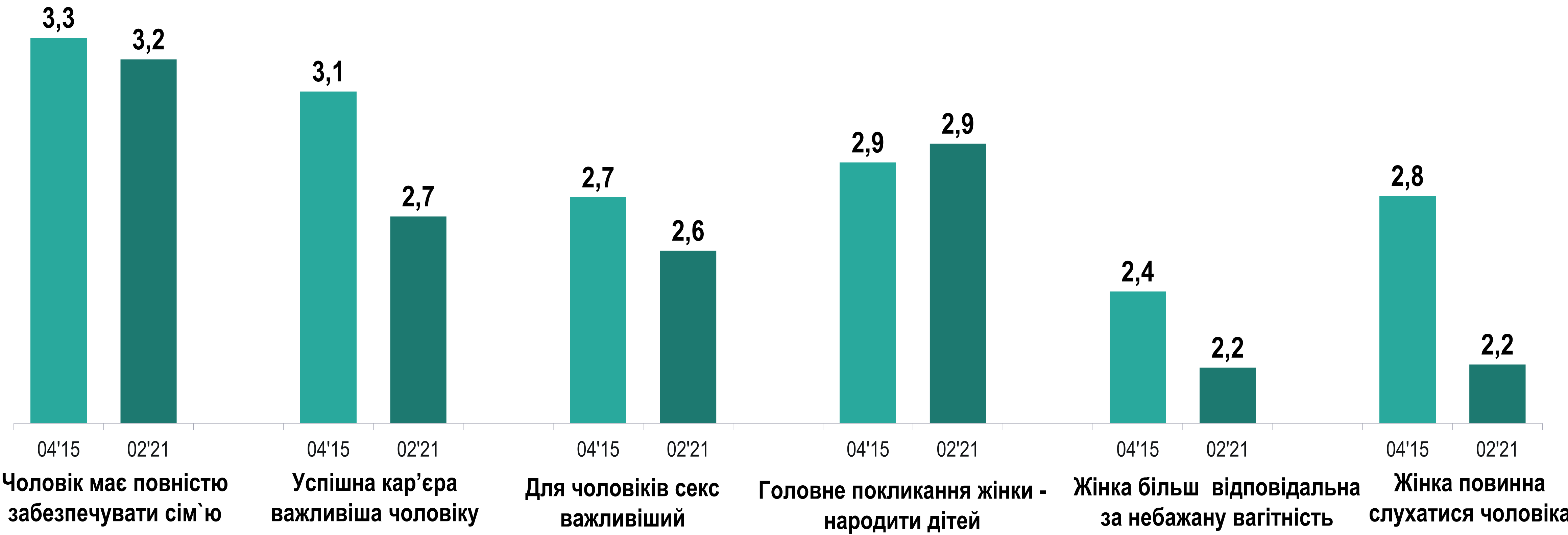
Наскільки Ви погоджуєтеся з такими твердженнями...?

■ Цілком погоджуюся ■ Скоріше погоджуюся ■ Важко відповісти ■ Скоріше не погоджуюся ■ Зовсім не погоджуюся

Наскільки Ви погоджуєтеся з такими твердженнями...?

Значення індексу коливається від 1 до 4, де 1 – «зовсім не погоджуюся», а 4 – «цілком погоджуюся»

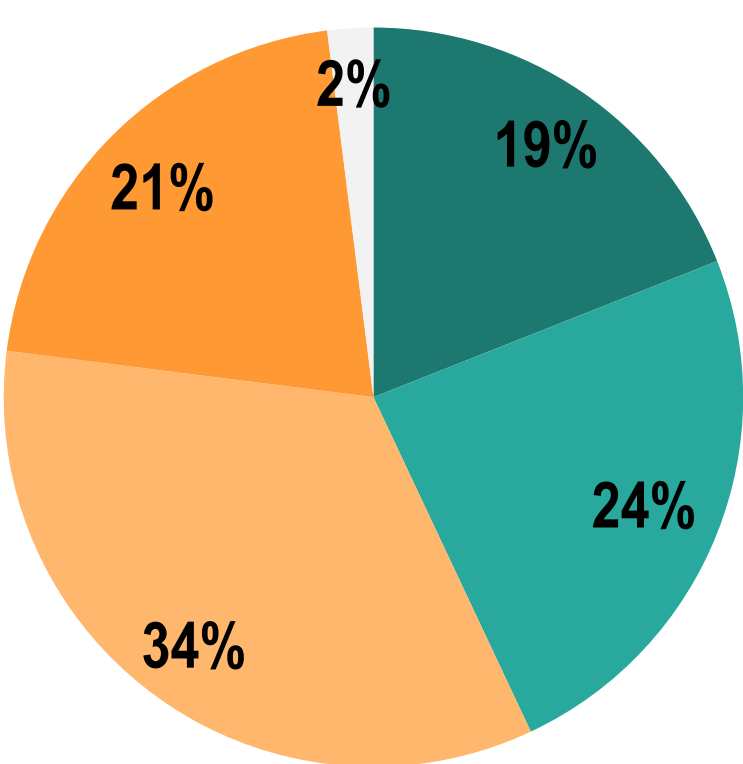
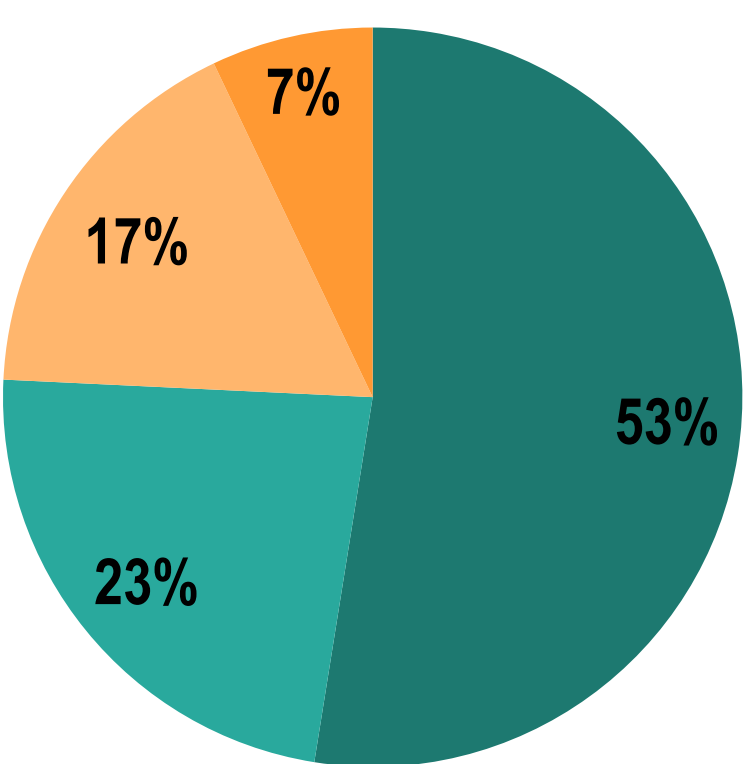
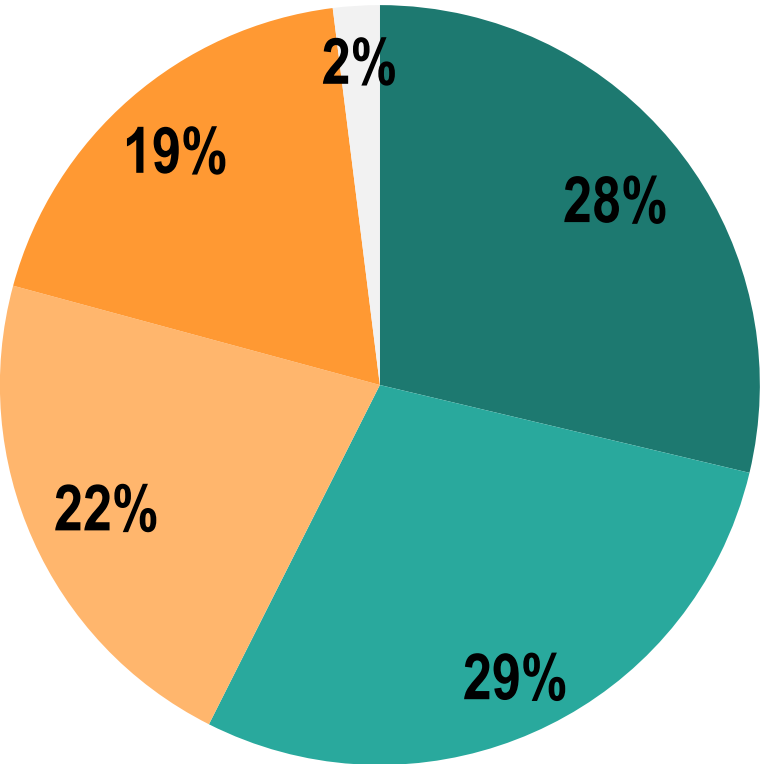
У динаміці спостерігається лібералізація поглядів на твердження, що відображають основні стереотипи щодо ролей чоловіків і жінок

Успішна кар'єра важливіша чоловіку, ніж жінці

Чоловік має повністю забезпечувати свою сім'ю

Чоловіки кращі керівники, ніж жінки

■ Цілком погоджуюся
■ Скоріше погоджуюся
■ Скоріше не погоджуюся
■ Зовсім не погоджуюся
■ Важко відповісти

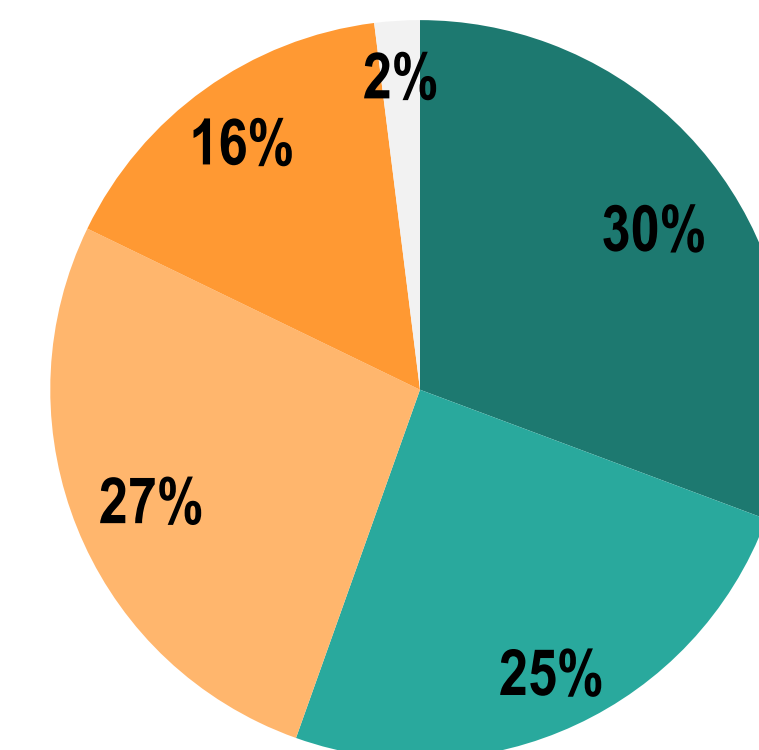
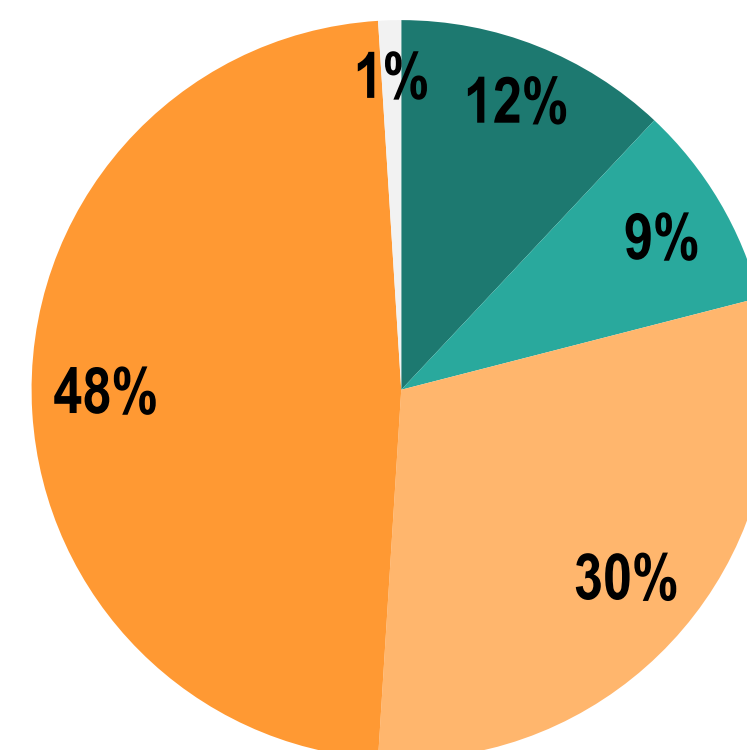
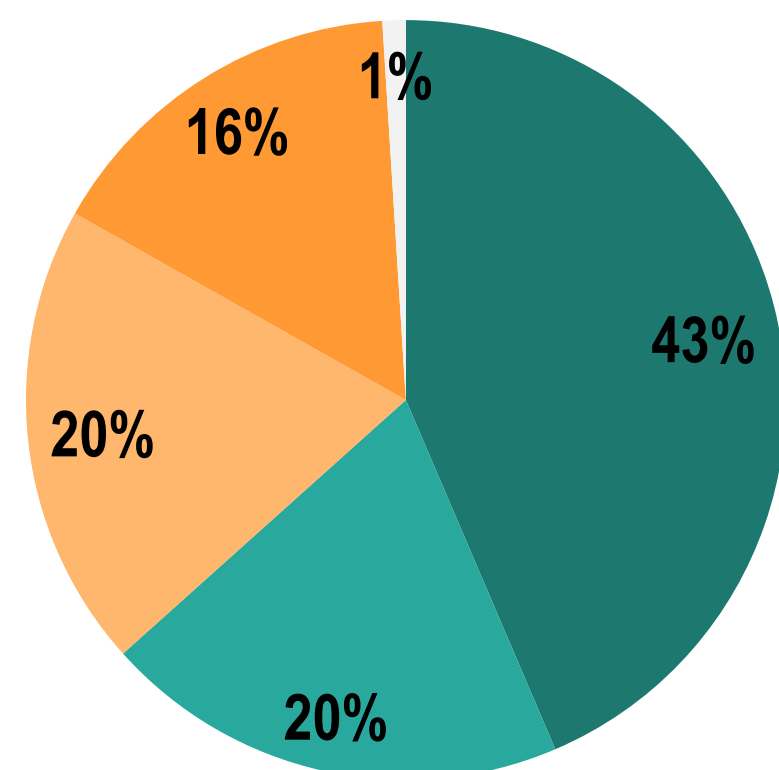
Значення індексу коливається від 1 до 4, де 1 – «зовсім не погоджуюся», а 4 – «цілком погоджуюся»

Головне покликання жінки – народити дітей

Бути домогосподаркою для жінки – це повноцінна реалізація себе

Жінка краще виховує дітей, ніж чоловік

■ Цілком погоджуюся ■ Скоріше погоджуюся ■ Скоріше не погоджуюся ■ Зовсім не погоджуюся ■ Важко відповісти

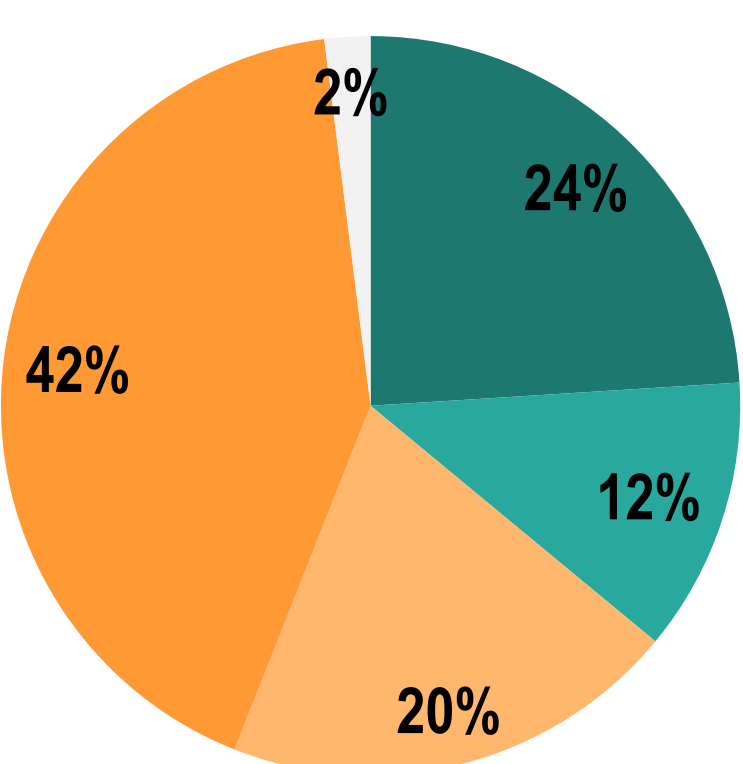
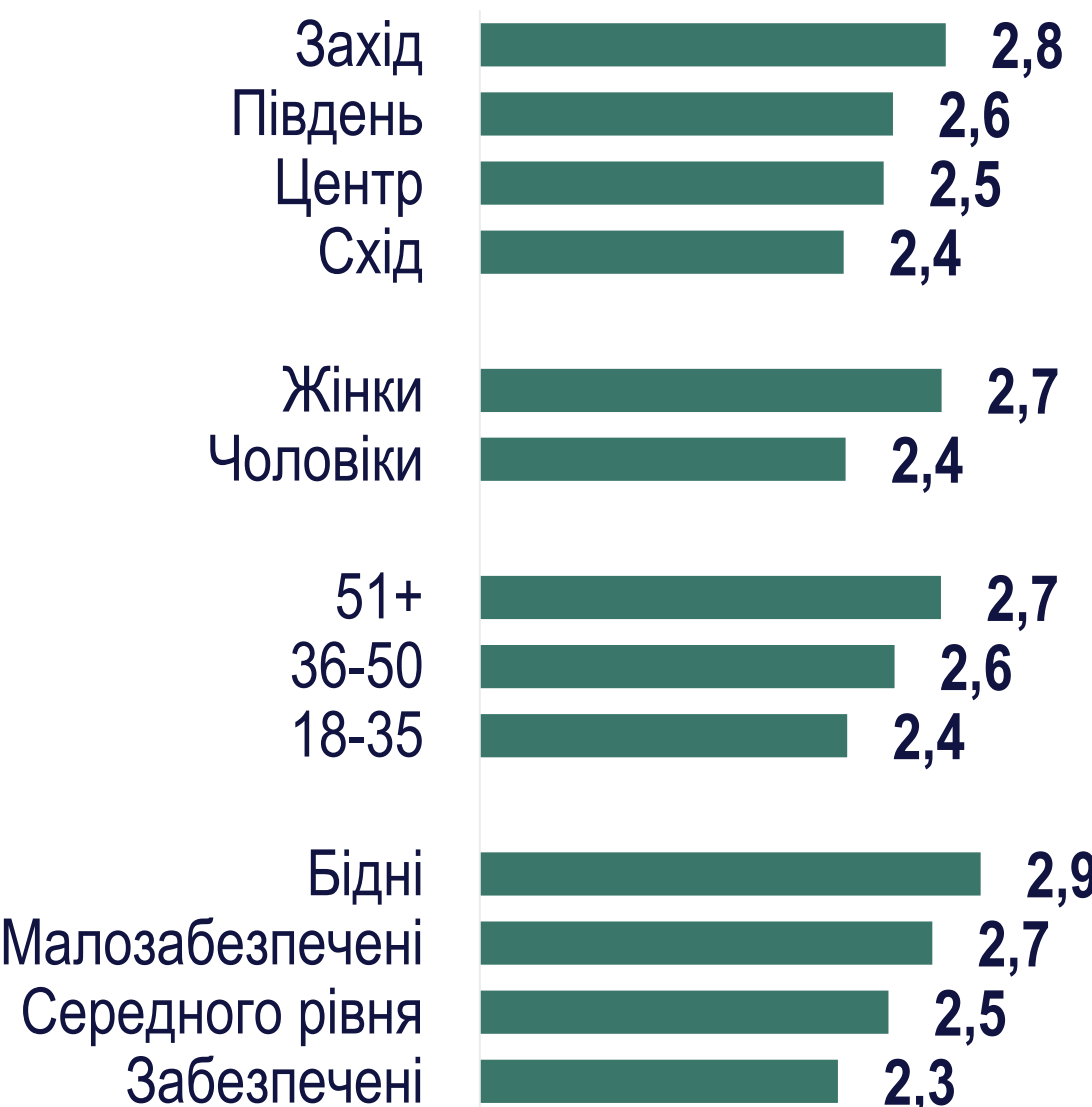
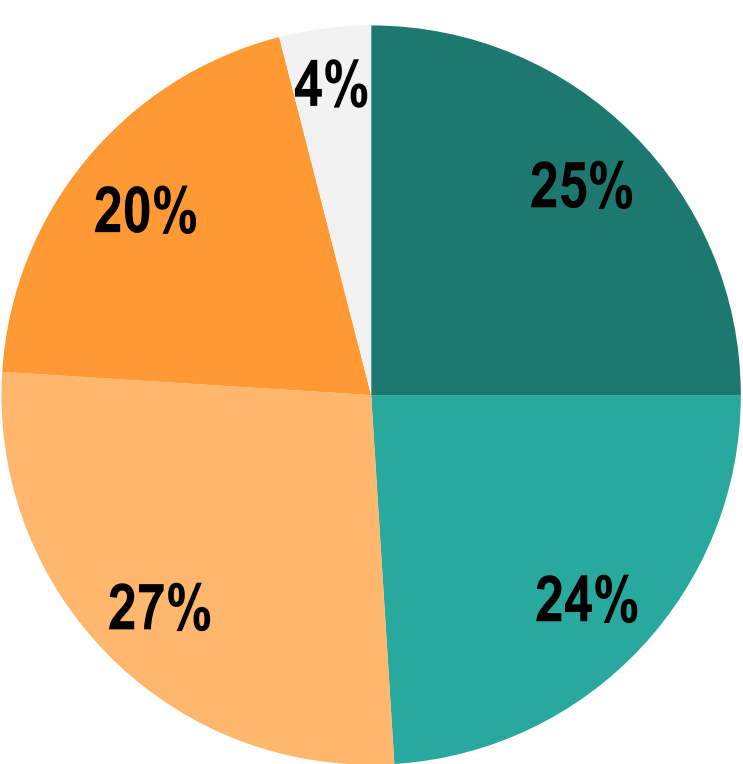
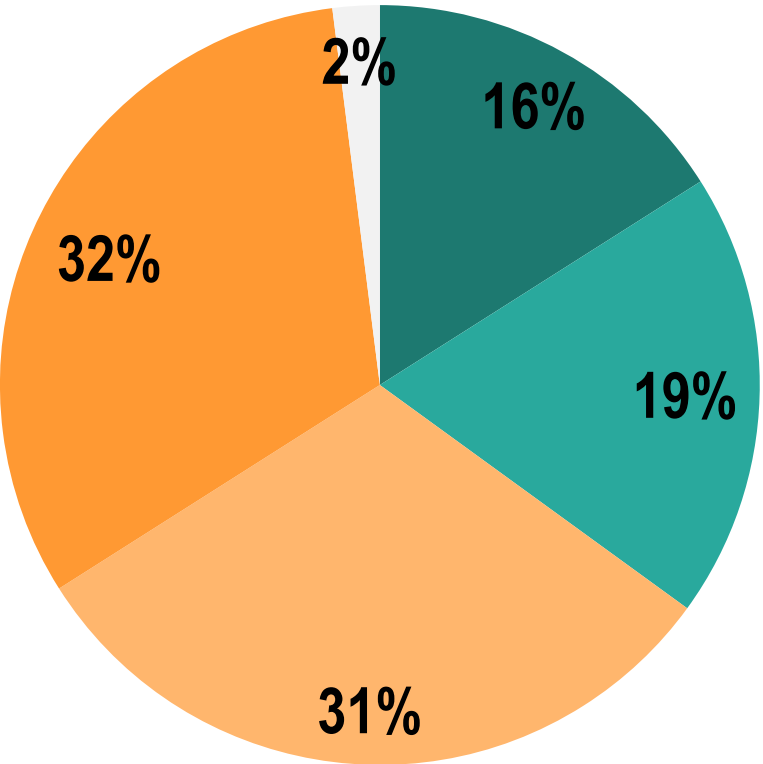
Значення індексу коливається від 1 до 4, де 1 – «зовсім не погоджуюся», а 4 – «цілком погоджуюся»

Жінка повинна слухатися чоловіка

Для чоловіків секс важливіший ніж для жінок

Жінка несе відповідальність за небажану вагітність більше, ніж чоловік

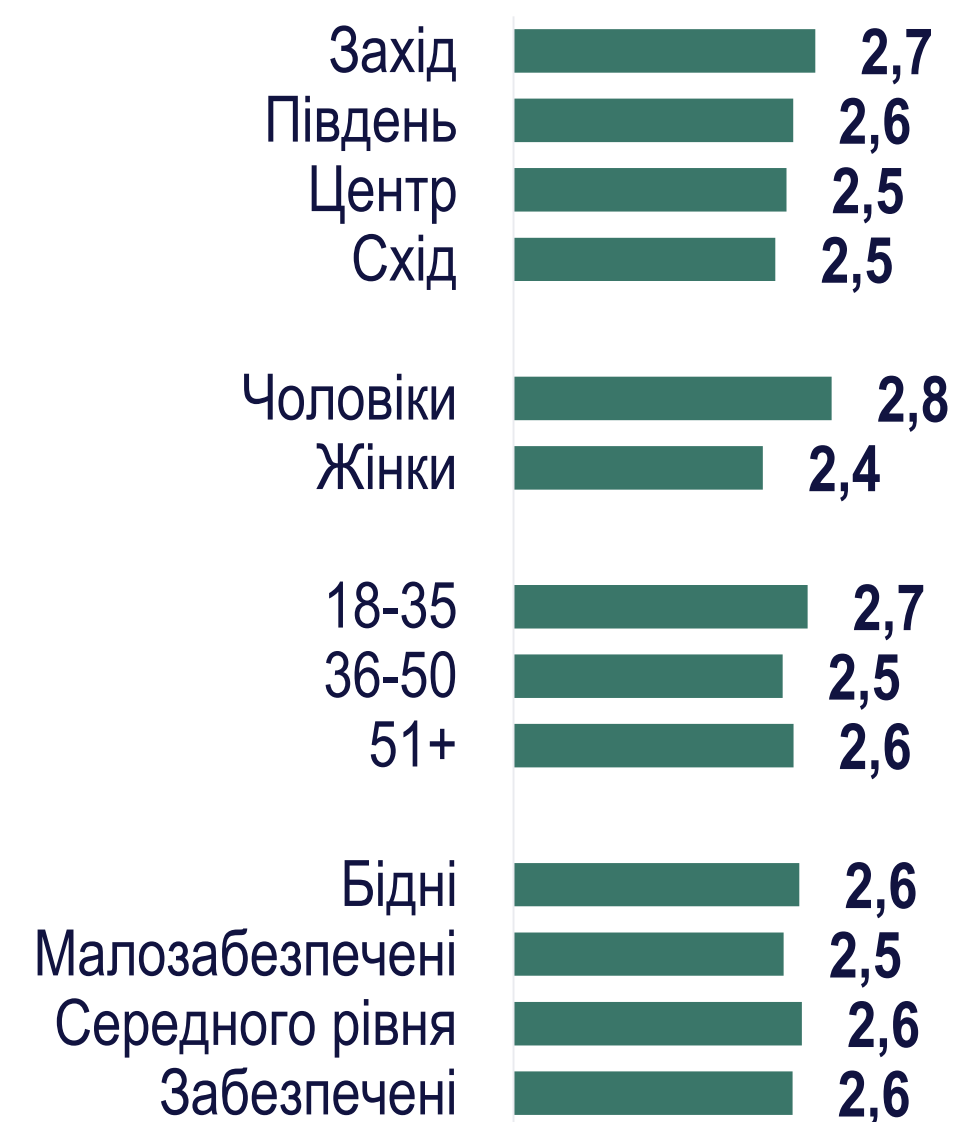
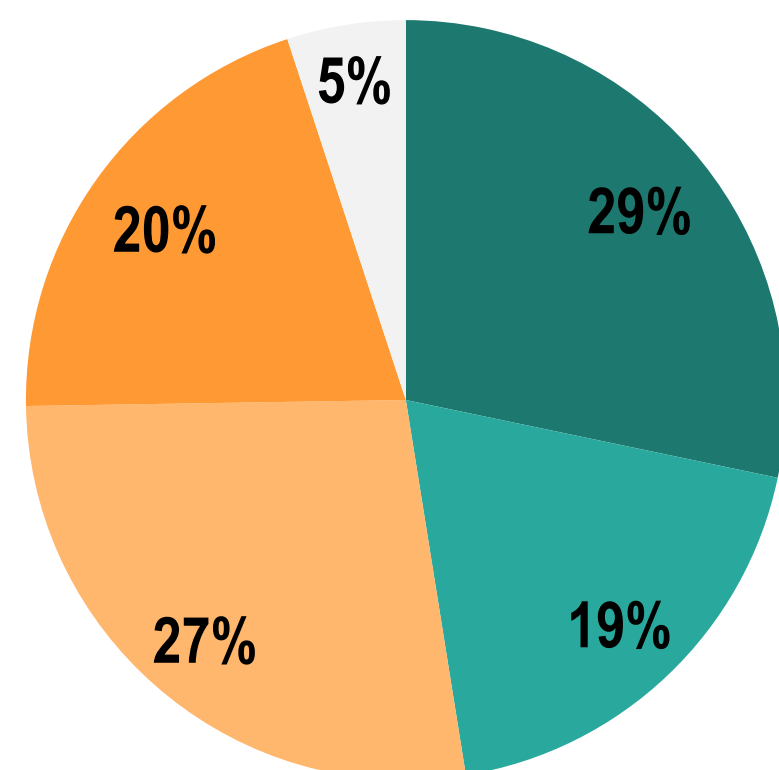
Цілков погджуюся Скоріше погджуюся Скоріше не погджуюся Зовсім не погджуюся Важко відповісти

Значення індексу коливається від 1 до 4, де 1 – «зовсім не погоджуюся», а 4 – «цілков погджуюся»

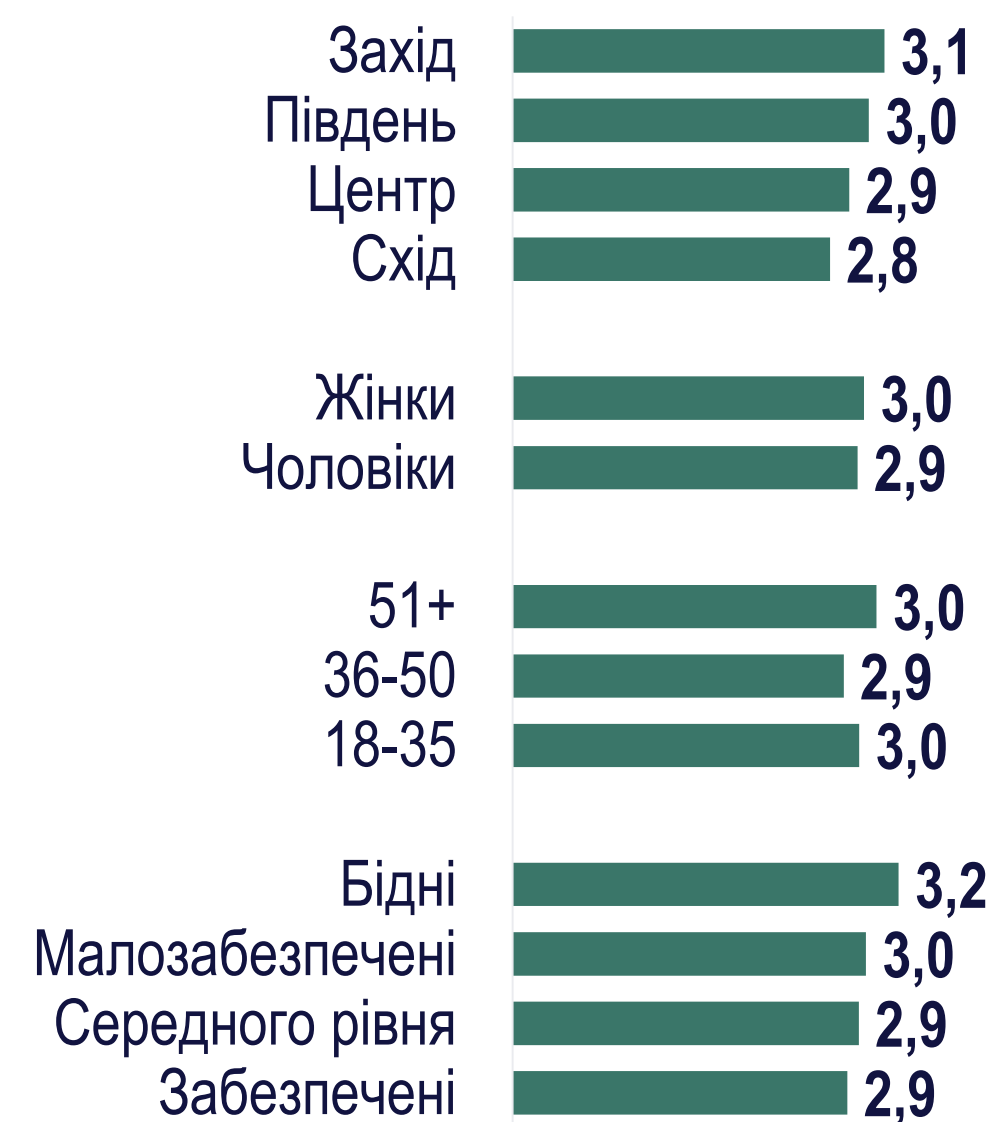
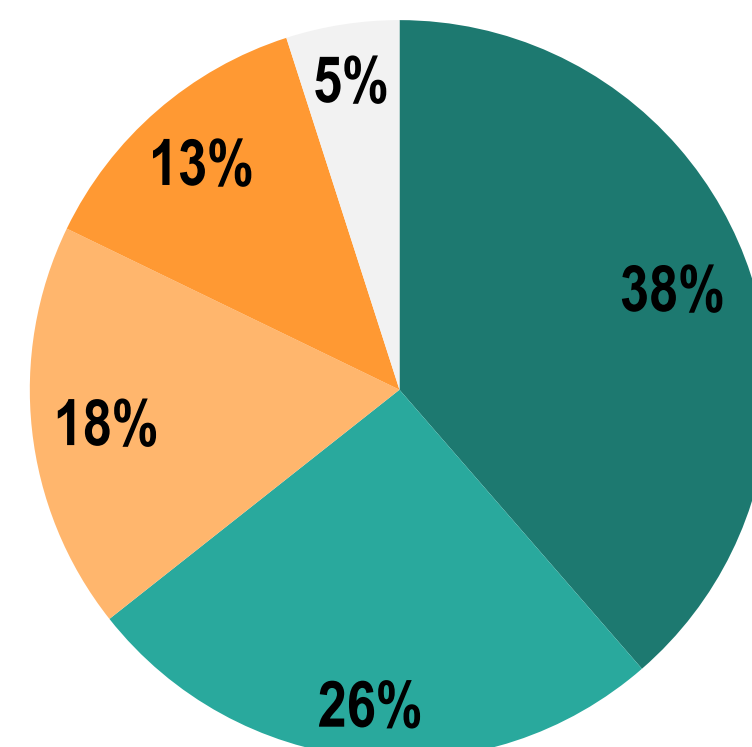
Чоловіча дружба міцніша за жіночу

■ Цілком погоджуюся ■ Скоріше погоджуюся ■ Скоріше не погоджуюся ■ Зовсім не погоджуюся ■ Важко відповісти

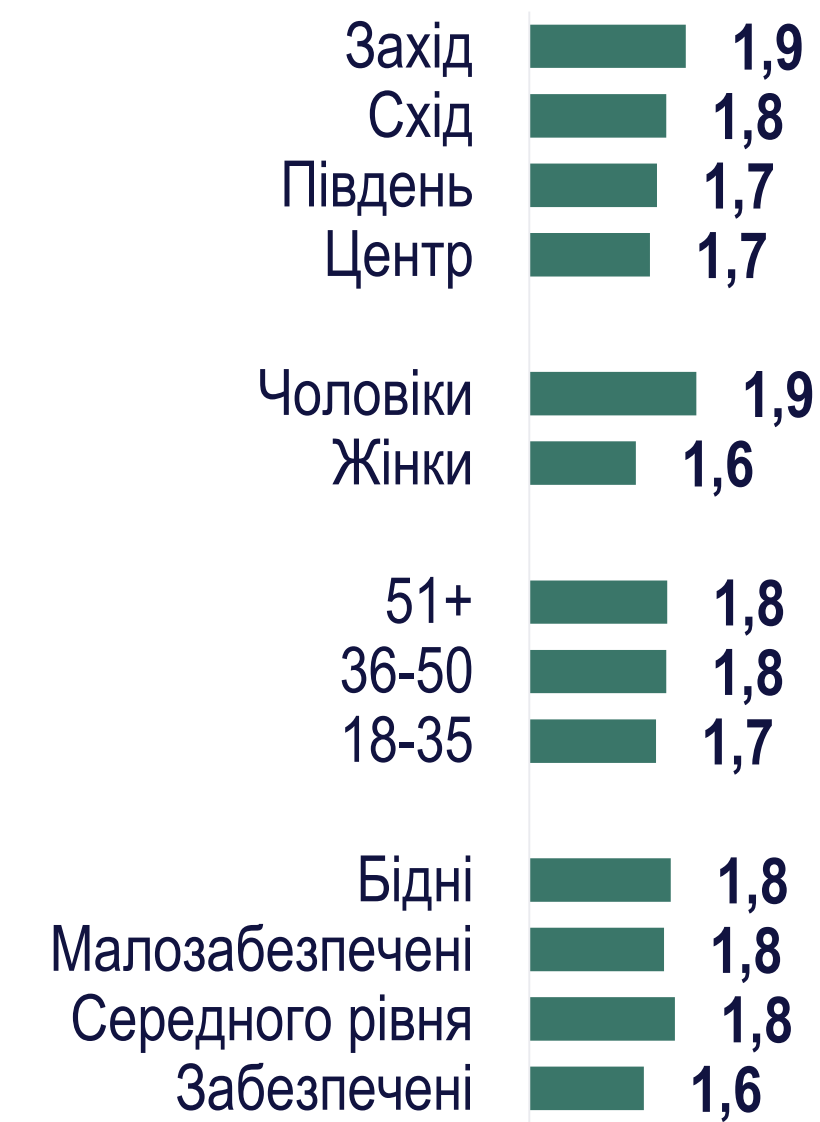
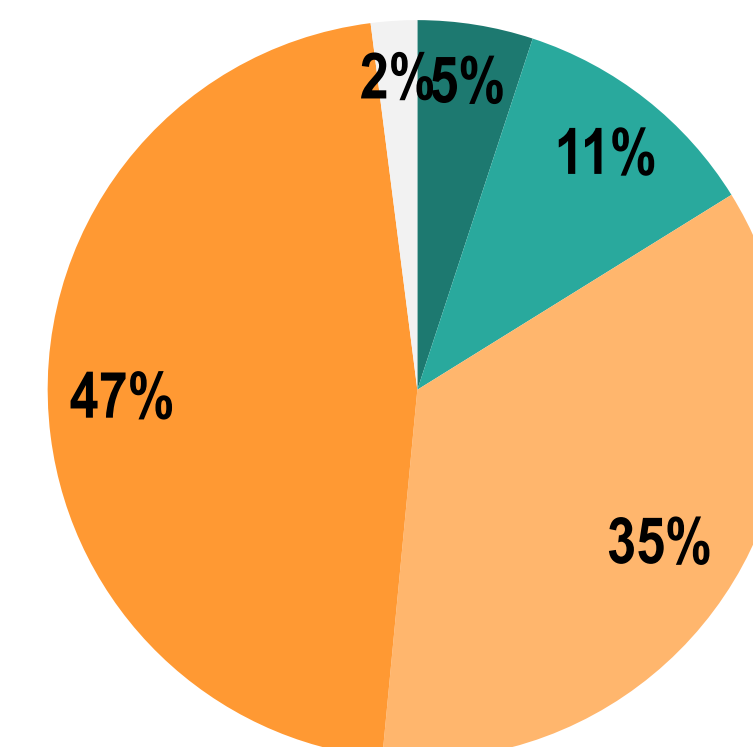
У жіночому колективі сварок більше, ніж у чоловічому

■ Цілком погоджуюся ■ Скоріше погоджуюся ■ Скоріше не погоджуюся ■ Зовсім не погоджуюся ■ Важко відповісти

Чоловіки зазвичай розумніші за жінок

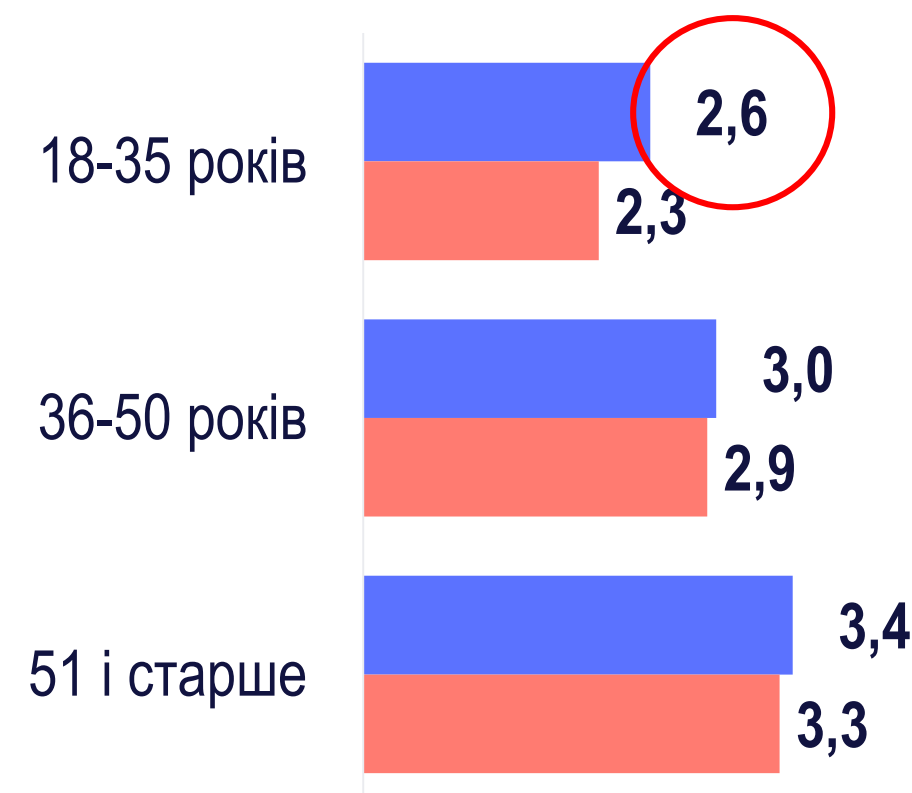
■ Цілком погоджуюся ■ Скоріше погоджуюся ■ Скоріше не погоджуюся ■ Зовсім не погоджуюся ■ Важко відповісти

Значення індексу коливається від 1 до 4, де 1 – «зовсім не погоджуюся», а 4 – «цілком погоджуюся»

Уявлення про стереотипи: статеві-вікові групи

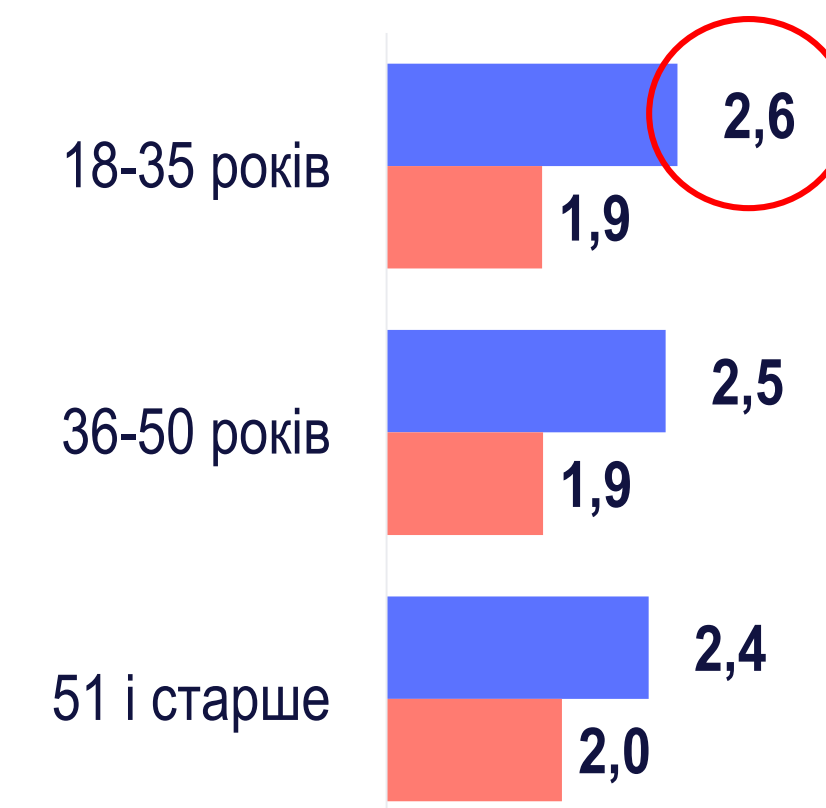
Головне покликання жінки – народити дітей

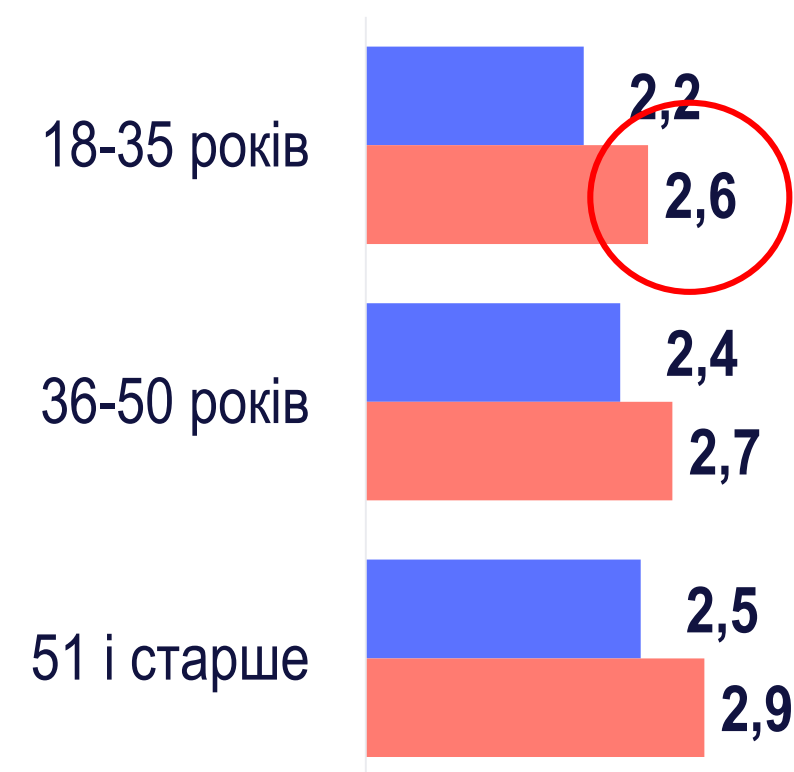
Бути домогосподаркою для жінки – це повноцінна реалізація себе

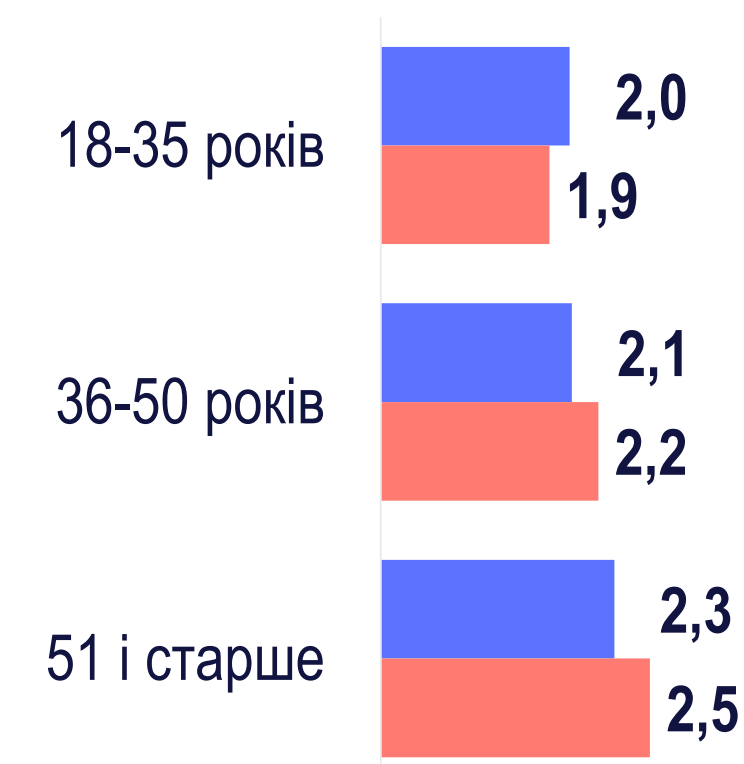
Жінка повинна слухатися чоловіка

Для чоловіків секс важливіший ніж для жінок

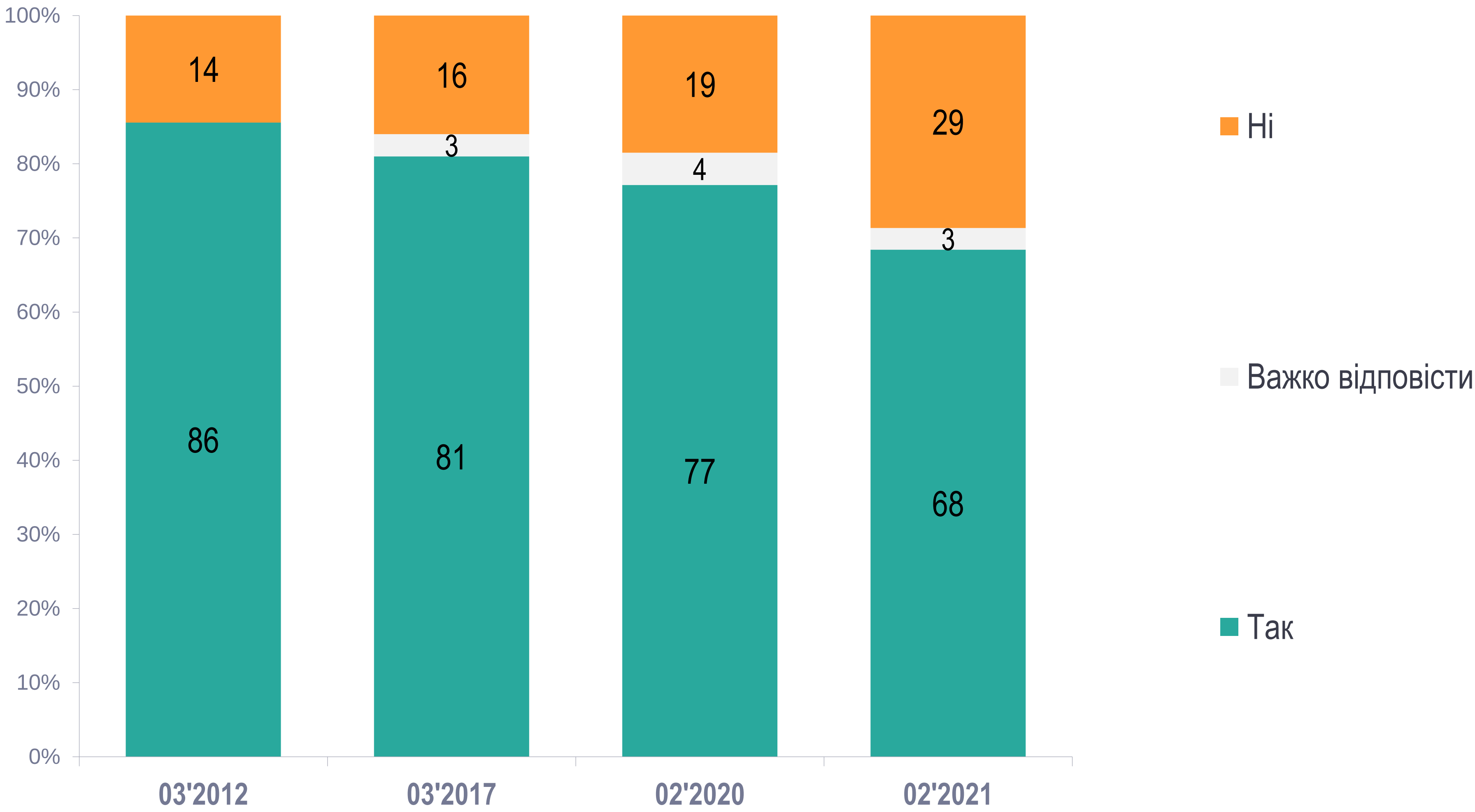
Жінка несе відповідальність за небажану вагітність більше, ніж чоловік

Святкування восьмого березня

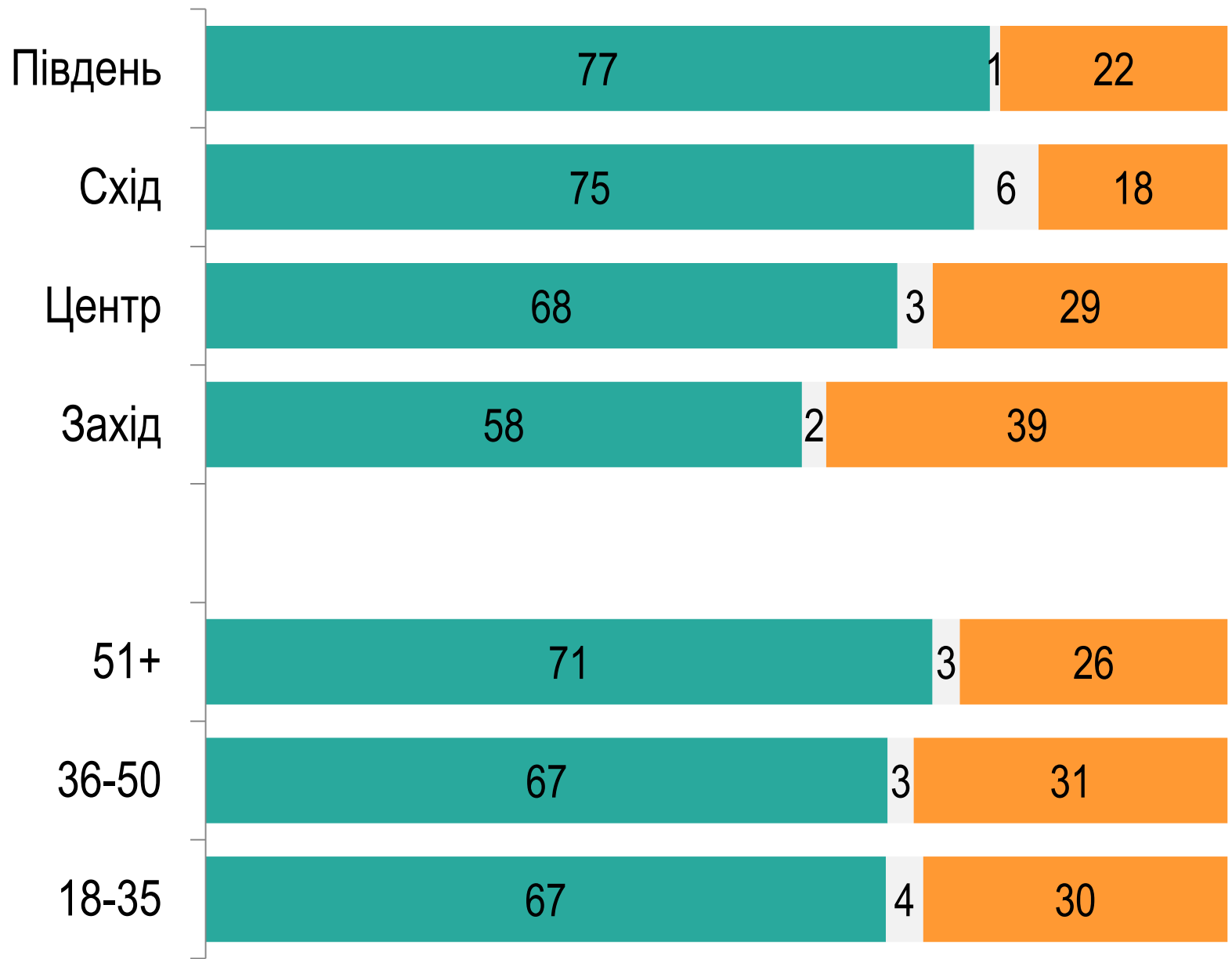
Чи будете Ви святкувати 8 березня?

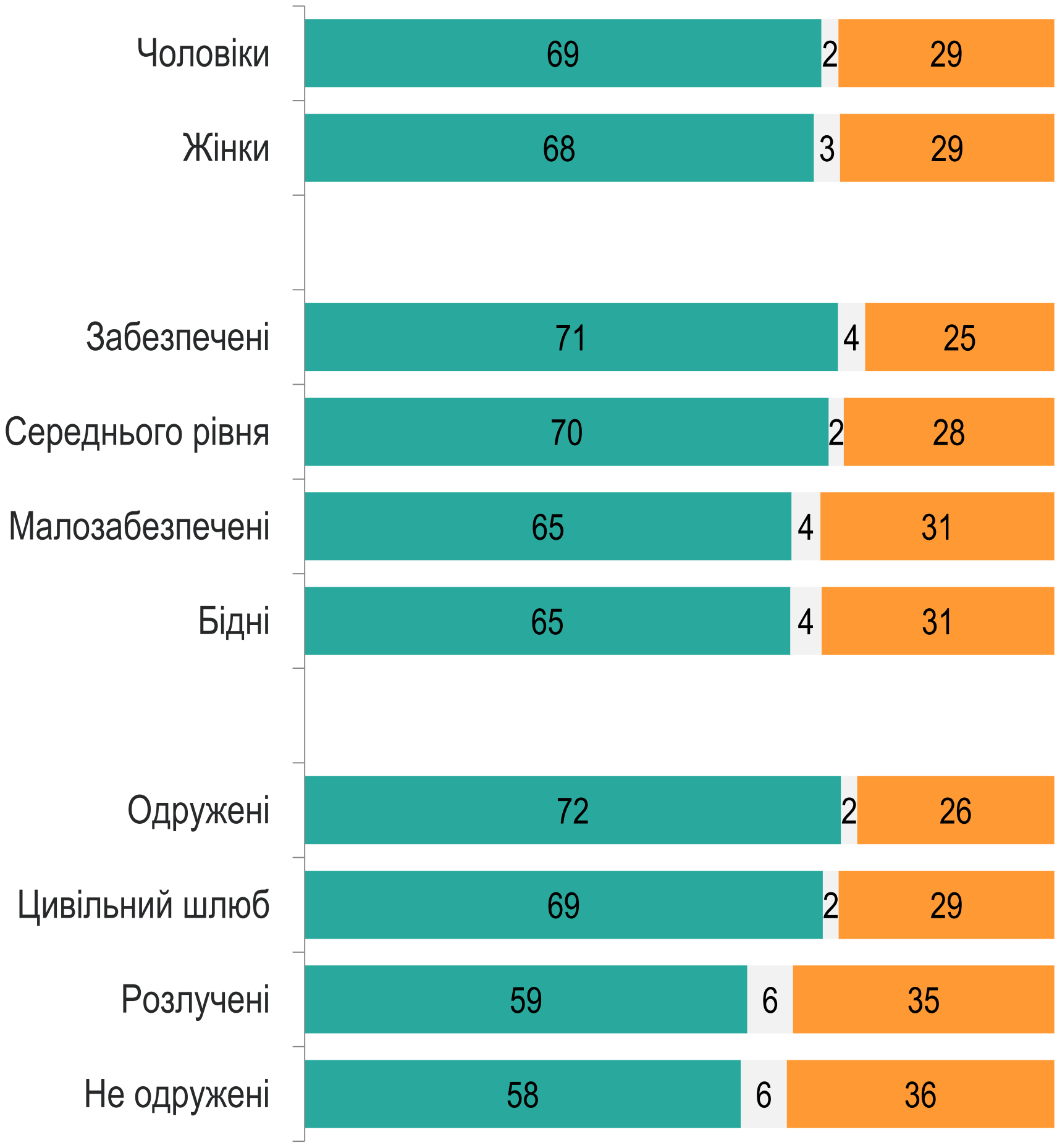
Чи будете Ви святкувати 8 березня?

- Так
- Важко відповісти
- Ні

Регіони. Вік

Стать. Дохід. Сімейний стан

Контакти

Соціологічна група «РЕЙТИНГ»
01010, м. Київ, вул. Івана Мазепи, 3

(+380 97) 578-6868

(+380 95) 578-6868

<http://ratinggroup.ua>

info@ratinggroup.ua

